

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SANITAT, SALUT I ESPORTS

PLA MUNICIPAL SOBRE TRASTORNS ADDICTIUS 2016-2021

PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES /
UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA EN
CONDUCTES ADDICTIVES DE VALÈNCIA
(PMD / UPCCA-VALÈNCIA)

UPCCA
VALÈNCIA

PRESENTACIÓ

La Regidoria de Sanitat i Salut de l'Ajuntament de València, a través de l'equip de professionals del Servei de Drogodependències ha redactat este **Pla Municipal sobre Trastorns Addictius 2016-2021**, que ha sigut coordinat i elaborat de conformitat amb els criteris establits en el Pla Estratègic sobre Trastorns Addictius de la Generalitat Valenciana.

La Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública de la Generalitat Valenciana va emetre el seu informe preceptiu i vinculant sobre el contingut del Pla de forma favorable el dia 21 de desembre del 2015.

La competència municipal per a l'aprovació i execució d'este **Pla Municipal sobre Trastorns Addictius 2016-2021**, en el marc dels criteris establits en el Pla Estratègic sobre Trastorns Addictius de la Generalitat Valenciana, està arreplegada, en les previsions de l'article 6.3 a) de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de Salut de la Comunitat Valenciana (DOCV núm. 7434, de 31-12-2014. BOE núm. 35, de 10-2-2015).

En compliment dels anteriors criteris la Junta de Govern Local de l'Ajuntament de València va aprovar este **Pla Municipal sobre Trastorns Addictius 2016-2021** en la seua sessió ordinària del dia 29 d'abril del 2016.

Este nou Pla inclou programes de prevenció, informació i assessorament a través del Servei de Drogodependències / Unitat de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives de València (UPCCA-València) i té com a missió la planificació i ordenació dels recursos, objectius, programes i processos que es desenvolupen en l'àmbit territorial del municipi de València, per a incidir en la reducció de les drogodependències i dels trastorns addictius i les seues conseqüències.

El Pla Municipal sobre Trastorns Addictius 2016-2021 és l'instrument a través del qual es plasmen, partint d'un diagnòstic de la situació actual, els objectius generals i concrets, tant globals com específics per als àmbits d'actuació en els quals s'ha treballat com són la prevenció comunitària, la prevenció familiar, la prevenció escolar i les alternatives d'oci i temps lliure, definint, en última instància, els programes i actuacions a realitzar durant la seua vigència sense perjudici de la seua avaluació anual per tal de millorar la qualitat, efectivitat i eficiència de les actuacions, tenint en compte que el Pla no és un conjunt d'activitats puntuals independents unes de les altres sinó que formen un tot de manera coordinada i integrada.

En l'actualitat el fenomen de les drogodependències i d'altres trastorns addictius és una manifestació multifactorial i multicausal, tampoc és un model tancat i així, el propi cronograma d'activitats del Pla estableix que, en funció de les necessitats detectades en el municipi de València, és susceptible d'adaptació, creació o eliminació d'algun programa i que, si escau, es faria sempre com a millora i enriquiment d'este. Estant també previstos els mecanismes de coordinació institucional i d'àmplia participació social, i així mateix s'alineen en la consecució dels objectius, els recursos humans i econòmics disponibles.

Este Pla és una mostra palpable del compromís actiu que adquirim des de les Administracions Públiques de vetlar per la salut i pel benestar de tota la ciutadania, oferint programes diversos d'informació, formació, participació, inclusió i assignació de recursos, per a poder reduir en la nostra societat la incidència i la prevalença de les addiccions, tant amb substància com sense substància, aportant educació per a la salut de la ciutadania, intensificant la pràctica d'estils de vida saludables, per a contribuir entre totes les institucions, associacions i persones a la millora de la qualitat de vida, primer de la nostra població més jove i com a conseqüència, també de tota la població adulta, que són actors imprescindibles per a la consecució dels objectius generals i específics d'este nou Pla.

Agraïsc a tots els equips professionals de ciències de la salut, de l'educació, socials, etc., i a totes les entitats públiques i privades que han participat en l'elaboració d'este **Pla Municipal sobre Trastorns Addictius 2016-2021**, per les seues idees, comentaris i propostes, i molt especialment al personal del Servei de Drogodependències, que han culminat un excel·lent treball, que de ben segur serà molt útil i beneficiós per al conjunt de la societat.

MAITE GIRAU MELIÀ

Regidora de Sanitat, Salut i Esports

ÍNDEX

CAPÍTOL I. JUSTIFICACIÓ

- 1.1. Marc Normatiu
- 1.2. Fonamentació Teòrica
- 1.3. Objectius Generals
- 1.4. Objectius Específics
- 1.5. Avaluació del Pla

CAPÍTOL II. DIAGNÒSTIC DE LA SITUACIÓ

- 2.1. Factors Estructurals i Sociodemogràfics del Municipi de València
- 2.2. Indicadors de Consum de Drogues.
- 2.3. Factors Associats al Consum de Drogues

CAPÍTOL III. VALORACIÓ DEL PERÍODE ANTERIOR

- 3.1. Valoració General del Pla
- 3.2. Valoració Àmbit Comunitari
- 3.3. Valoració Àmbit Escolar
- 3.4. Valoració Àmbit Familiar
- 3.5. Valoració Àmbit d'Alternatives d'Oci i Temps Lliure

CAPÍTOL IV. ESTRUCTURA DEL PLA

4.1. Àmbit Comunitari

- 4.1.1. Definició
- 4.1.2. Objectius Generals
- 4.1.3. Objectius Específics
- 4.1.4. Programes i Actuacions

4.2. Àmbit Escolar

- 4.2.1. Definició
- 4.2.2. Objectius Generals
- 4.2.3. Objectius Específics
- 4.2.4. Programes i Actuacions

4.3. Àmbit Familiar

- 4.3.1. Definició
- 4.3.2. Objectius Generals
- 4.3.3. Objectius Específics
- 4.3.4. Programes i Actuacions

4.4. Àmbit d'Oci i Temps Lliure

- 4.4.1. Definició
- 4.4.2. Objectius Generals
- 4.4.3. Objectius Específics
- 4.4.4. Programes i Actuacions

4.5. Altres Àmbits

- 4.5.1. Laboral
- 4.5.2. Grups en risc d'Exclusió Social

CAPÍTOL V. ACTUALITZACIONS I CRONOGRAMA

CAPÍTOL VI. COORDINACIÓ INSTITUCIONAL I PARTICIPACIÓ SOCIAL

CAPÍTOL VII. AVALUACIÓ DEL PLA

- 7.1. Avaluació de Necessitats
- 7.2. Avaluació de Processos
- 7.3. Avaluació de Resultats

CAPÍTOL VIII. PUBLICACIONS I INVESTIGACIONS

CAPÍTOL IX. RECURSOS

- 8.1. Humans
- 8.2. Econòmics
- 8.3. Ubicació

CAPÍTOL X. BIBLIOGRAFIA

CAPÍTOL I. JUSTIFICACIÓ

1.1. Marc Normatiu

Habitualment s'ha assignat als municipis un paper rellevant en l'impuls dels programes de prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius i en la integració social de les persones usuàries de drogues, d'acord amb allò que estableixen en matèria de sanitat i de servicis socials les Lleis Autonòmiques corresponents.

En els últims anys s'ha produït un ampli consens institucional, sobre les funcions que han de ser assumides per les diferents administracions públiques i organitzacions socials, implicades en el desenvolupament d'actuacions en el camp de les drogues i els trastorns addictius, que tenen un respaldat formal tant europeu mitjançant l'Estratègia Europea sobre Drogues 2013-2020, com nacional en l'Estratègia Nacional sobre Drogues 2009-2016, i autonòmic en la Llei 10/2014 de 29 de desembre de Salut de la Comunitat Valenciana i en el III Pla Estratègic de Drogodependències i Altres Trastorns Addictius de la Comunitat Valenciana.

Esta llei, en el seu Títol II, article 6, assenyala les competències de les entitats locals en matèria de drogodependències i en el seu apartat g) punt 3) a) diu que serà competència dels municipis de més de 20.000 habitants:

*1r. L'aprovació i execució d'un **Pla Municipal sobre Trastorns Addictius**, elaborat en coordinació i de conformitat amb els criteris establits en el Pla Estratègic sobre Trastorns Addictius de la Generalitat, que inclourà programes de prevenció, així com d'informació i assessorament a través de les Unitats destinades a la Prevenció Comunitària en Conductes Addictives.*

2n. La coordinació dels programes municipals de prevenció en matèria de Trastorns Addictius que es desenvolupen exclusivament en el seu àmbit territorial.

3r. El foment de la participació social i de les institucions sense ànim de lucre que en el municipi desenvolupen les actuacions previstes en el Pla Municipal sobre Trastorns Addictius.

4t. La constitució d'Unitats destinades a la Prevenció Comunitària de Conductes Addictives, dotant-les dels mitjans tècnics i humans necessaris.

De la mateixa manera en el Títol VI dedicat íntegrament a les drogodependències i altres trastorns addictius, en el seu Capítol I, article 62, es fa referència a la Prevenció en matèria de Drogodependències en els següents apartats:

1. La prevenció en matèria de drogodependències comprén un conjunt divers d'actuacions encaminades a eliminar o modificar els factors de risc associats al consum de drogues, o a altres conductes addictives, amb la finalitat d'evitar que estes es produïsquen, es retarde el seu inici, o es convertisquen en un problema per a la persona o el seu entorn.

2. Correspon a les Administracions Públiques, en els seus respectius àmbits de competències, desenrotllar, promoure, recolzar, fomentar, coordinar, controlar i avaluar els programes i actuacions en matèria de prevenció.

3. La Conselleria amb competències en matèria de trastorns addictius vetlarà per la idoneïtat, l'eficàcia i l'eficiència dels programes de prevenció a través de les mesures d'intervenció que s'establisquen reglamentàriament.

4. El conjunt de les mesures de prevenció es dirigirà de manera especial a les persones menors, joves i les famílies en situació de risc de consum de drogues, afavorint el desenvolupament de programes de reducció de risc en els llocs de major afluència juvenil i altres espais de trobada.

5. S'instarà a la realització de programes de prevenció de consum de drogues i trastorns addictius en l'àmbit laboral. En el seu disseny, execució i avaluació participaran les organitzacions empresarials, les organitzacions sindicals més representatives, els servicis de prevenció i els comitès de seguretat i salut de les empreses.

1.2. Fonamentació Teòrica

El **Pla Municipal sobre Trastorns Addictius (PMD), de la Unitat de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives (UPCCA-València) de l'Ajuntament de València 2016-2021** dependent de la **Regidoria de Sanitat i Salut** té com a missió la planificació i ordenació dels recursos, objectius, programes i processos que es desenrotllen en l'àmbit territorial del municipi de València, per a incidir en la reducció de les drogodependències i dels trastorns addictius i les seues conseqüències. Per a dur a terme esta missió el Pla Municipal s'inspira en els següents models:

1.2.1. Models Teòrics

Sabent que el fenomen de les drogodependències i altres trastorns addictius és un fenomen multifactorial i multicausal, este Pla té com a punt de partida un conjunt de models sorgits en diferents camps del coneixement i de la intervenció.

Model Ecològic

Arreplega la importància d'orientar la intervenció preventiva cap a la interacció de la persona i el seu ambient, tenint en compte els diferents nivells que envolten a cada individu. Entén a l'individu immers en una sèrie d'espais de relació més o menys propers, sobre els quals cal intervindre en el seu conjunt si volem aconseguir una millora en la qualitat de vida de les persones.

Els diferents nivells on es mou una persona podrien representar-se com una sèrie de cercles concèntrics, on el més proper serà el dels espais primaris de socialització (família, escola, amics i amigues) i el més llunyà serà el de les condicions macrosocials, polítiques i econòmiques. Tots els nivells influeixen en els itineraris vitals de la persona de forma més o menys directa, interrelacionant-se entre si i, per tant, tots han de ser considerats per a entendre un fenomen social com el de les drogodependències i altres trastorns addictius.

D'esta manera, cal tenir en compte tres grans elements que es troben interrelacionats: la substància (tipus de substància, efecte, potència, via de consum), el subjecte (factors psíquics i psicosocials) i el medi (la valoració social de les drogues, condicions socials generals).

Model Biopsicosocial

Destaca la importància de promoure la responsabilitat individual i social en el manteniment de la salut, entenent esta com un procés de desenvolupament continu a nivell físic, psíquic i social.

Una de les principals aportacions d'este model biopsicosocial, en l'àmbit preventiu, és el concepte de "factor de risc". El factor de risc ha sigut una de les definicions més reveladores en el camp de la prevenció, no solament pel que significa, sinó per l'operativitat que comporta a l'hora de delimitar aquells elements, circumstàncies o fets que tenen una alta probabilitat d'associació amb el consum de drogues. Des d'este enfocament s'entén com a factor de risc el conjunt de circumstàncies, fets i elements personals, socials o relacionats amb la substància, que augmenten la probabilitat que un subjecte s'inicie i es mantinga en el consum de drogues. Són condicions de possibilitat que poden confluïr en un moment determinat i augmentar la vulnerabilitat d'una persona respecte al consum de drogues. Des d'este model, la prevenció hauria d'incidir en la reducció de factors de risc.

Model de Competència Social

A diferència de l'anterior, posa l'interès en la conceptualització positiva de la salut i la focalització de les competències existents més que en els dèficits de cada individu o dels grups. Este model se centra en activitats preventives dissenyades per a promoure el desenvolupament cognitiu, les destreses conductuals i socioemocionals que proporcionaran comportaments més adaptatius i, per tant, una major capacitat per a afrontar situacions crítiques vitals. La competència individual per a la interacció social actua com a factor de protecció enfront de les drogodependències, per la qual cosa és imprescindible formar a les persones per a dotar-les de més recursos a l'hora d'afrontar situacions de risc.

Model Comunitari

Suposa assumir l'influx dels contextos microsocials (la família, el grup d'amics i amigues, el barri, etc.) en l'origen i/o l'evolució del fenomen i acceptar la necessitat d'implicar a la comunitat organitzada en la busca de solucions, a causa de la importància d'actuar simultàniament en els diferents espais socialitzadors que donen forma a la comunitat.

S'intervé a partir del compromís conjunt entre responsables polítics (que han de decidir donar prioritat a la prevenció, recolzar financerament tal opció i afavorir processos de diàleg i coordinació), professionals (com a dinamitzadors de processos de desenvolupament comunitari) i la societat civil (agent de la intervenció des del moment del diagnòstic de la realitat fins a la gestió dels programes).

1.3. Objectius Generals

1. Disminuir la incidència i prevalença de l'ús/abús de drogues i d'altres conductes addictives i/o retardar l'edat d'inici.
2. Reduir els riscos i els danys associats o derivats de l'ús/abús de drogues (malalties infecto-contagioses, accidents, etc.) i/o d'altres conductes addictives.

1.4. Objectius Específics

1. Educar per a la salut a través de cadascuna de les activitats de les diferents àrees del PMD/UPCCA València.
2. Impulsar activitats de caràcter preventiu en l'àmbit escolar, intervenint en els tres estaments que componen la comunitat educativa: pares i mares, docents i alumnat.
3. Facilitar a pares i mares les eines i recursos bàsics per a desenvolupar la seua tasca educativa i preventiva en el sí de la família.
4. Realitzar una atenció i assistència específica en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius a les persones, i famílies, que ho sol·liciten.
5. Intervindre en els distints barris del municipi, incidint sobre grups d'etapes infantil i juvenil, a través d'alternatives d'oci i temps lliure que fomenten el seu desenvolupament personal i social, així com estils de vida saludables.
6. Formar a "grups clau" de la comunitat que per la seua labor quotidiana estiguen en contacte amb la població o amb situacions relacionades amb les addiccions: Policia Local, educadors i educadores, mediadors i mediadores juvenils, voluntariat, etc.
7. Facilitar informació, assessorament i suport a les persones que així ho requerisquen en matèria d'addiccions.
8. Facilitar informació documental a professionals i persones interessades en el camp de les drogodependències i altres trastorns addictius a través del Centre de Documentació sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.
9. Participar amb institucions públiques i privades en activitats preventives.
10. Realitzar estudis i investigacions per a aprofundir en el coneixement de les addiccions i dels factors associats a estes en el municipi de València.

1.5. Avaluació del Pla Municipal

L'establiment de sistemes d'avaluació anual al llarg del període de vigència del Pla Municipal permetrà millorar la qualitat, l'efectivitat i l'eficiència dels programes d'actuació.

L'avaluació ens permetrà obtenir un millor coneixement de les nostres capacitats, estimular l'activitat en aquelles àrees deficitàries, adequar-se a les noves necessitats o escenaris d'intervenció emergents, així com, augmentar la disponibilitat de dades.

Objectiu General

L'objectiu general de l'avaluació serà analitzar les actuacions realitzades al llarg de la vigència del Pla Municipal 2016 - 2021.

Objectius Específics

L'àrea d'avaluació se centrarà, seguint els principis bàsics de l'avaluació de programes especificats en l'article 10 del Decret 78/1999, d'1 de juny, del Govern Valencià en:

- ✓ **Avaluació de Necessitats.** *S'establiran les prioritats d'actuació existents valorant la magnitud del fenomen o problema i seleccionant la teoria en la qual es va a basar la intervenció.*
- ✓ **Avaluació de la Implementació o Procés.** *S'estudiarà si les activitats han funcionat en la pràctica tal com havien sigut previstes o han existit discrepàncies entre el que s'ha dissenyat i el que s'ha aplicat. El seu objectiu és conèixer el desenvolupament de la implantació del programa. S'obtidran indicadors de nombre de participants, idoneïtat dels materials utilitzats.*
- ✓ **Avaluació de la Cobertura.** *S'analitzarà si el programa s'ha aplicat a la població objecte d'intervenció (població diana), o si per contra es produeixen biaixos en la cobertura. S'establiran taxes de cobertura sobre la població objectiu. S'avaluarà l'anàlisi de la demanda dels programes i les vies de difusió dels mateixos.*
- ✓ **Avaluació de Resultats.** *S'avaluarà si s'han aconseguit els resultats previstos i si estos resultats estan relacionats amb les activitats previstes en el programa. S'obtidran indicadors de grau d'acceptació i satisfacció de les persones participants, modificacions en les actituds i motivacions cap al consum.*

- ✓ **Avaluació de l'Impacte.** S'analitzaran els efectes acumulats del programa en altres poblacions (per exemple, la incidència del programa de formació en les opinions i actituds de l'alumnat enfront de les addiccions).
- ✓ **Avaluació Econòmica (Relació Cost-Benefici).** S'estudiarà la rendibilitat del conjunt d'activitats que l'integren. Perquè siga viable l'avaluació d'un programa cal quantificar els costos que ocasiona la seua execució, així com la confrontació d'estos costos amb els beneficis obtinguts. Açò permetrà valorar la suficiència o no dels recursos materials i econòmics del programa, proposant recomanacions al llarg de tot el Pla.
- ✓ **Avaluació de la Col·laboració Inter-Institucional i Intra-Institucional.** S'avaluarà quantitativament i qualitativament la coordinació institucional horitzontal, entre Àrees, Delegacions i Servicis de l'Ajuntament de València; la coordinació institucional vertical, entre departaments o òrgans de diferents Administracions Públiques; i la coordinació amb associacions i organitzacions sense ànim de lucre.

Per a poder desenvolupar este procés d'avaluació, es considera imprescindible que un equip tècnic extern d'especialistes en esta matèria el desenvolupe.

Amb eixa finalitat, la PMD/UPCCA València deixa constància de les dades de totes les seues activitats en les corresponents memòries anuals.

CAPÍTOL II. DIAGNÒSTIC DE LA SITUACIÓ

2.1. Factors Estructurals i Sociodemogràfics del Municipi de València

El disseny i desenvolupament del Pla Municipal ha de ser conforme a la realitat en la qual s'implanta, per açò en este capítol, s'incideix en la realitat del municipi de València.

L'Anuari Estadístic de la Ciutat de València 2014, sobre dades del Padró Municipal d'Habitants de l'1-1-2014, mostra que la població de la ciutat de València és de 787.301 habitants (47,75% homes i 52,25% dones). El percentatge de població entre 0 a 14 anys és del 14,01% i entre 15 i 24 anys és del 9,40%.

La majoria d'esforços en matèria de prevenció es dirigeixen al medi escolar. Per açò és de gran interès conèixer el nombre de centres i d'escolars als quals s'han de destinar les activitats de prevenció.

Recursos Educatius	Centres	Alumnat
E. Infantil	348	29.689
E. Primària	167	42.117
E. Secundària	109	28.837
Batxillerat	67	12.095
Cicles Formatius G.M.	51	8.658
Cicles Formatius G.S.	47	12.660

Tenint en compte la relació existent entre l'assistència sanitària i les drogodependències i altres trastorns addictius resulta d'interès conèixer alguns indicadors de salut i sanitaris del municipi de València.

Indicadors	
Taxa bruta de natalitat (2012)	9,22 ‰
Taxa bruta de mortalitat (2012)	8,96 ‰
Esperança de vida en nàixer (2010 - 2013)	Homes
	Dones
Nre. d'hospitals	13

Taxes d'atur/ocupació del Municipi de València:

Taxa d'atur (2013)	25,2
Taxa d'ocupació (2013)	44,6

A més dels Centres Educatius, les activitats informatives i formatives en matèria de prevenció van dirigides als següents recursos existents en la ciutat de València.

Recursos Existents	Nombre
UCA	6
UDH	3
Associacions de Drogues	10
Associacions Ciutadanes	680
Associacions Juvenils	52
Associacions Culturals	61
Associacions Veïnals - AAVV	81
Associacions, Clubs i Federacions Esportives	142
Regidories	15
Juntres Municipals	7
Centres Municipals de Servicis Socials	11
Centres Municipals de Joventut	11
Universitats Populars	29
Biblioteques	75
CEFIRE	1
AMPA	335
Universitats	4
Hospitals	12
Centres de Salut i d'Especialitats	42
Col·legis Professionals	9

A totes les anteriors Entitats/Institucions se'ls envia periòdicament informació de les activitats que es realitzen en la UPCCA/València, perquè puguen participar, assistir i/o obtindre la informació que precisen per al desenvolupament de les seues activitats institucionals i/o professionals.

2.2. Indicadors Directes del Consum de Drogues

Les referències a nivell nacional són:

- L'**Enquesta Domiciliària sobre Població General**, de 15 a 64 anys (Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues).
- L'**Enquesta sobre Drogues en la Població Escolar** (Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues), analitza la situació del consum en Espanya entre joves de 14 a 18 anys.

A nivell autonòmic, el Pla Municipal de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (PMD/UPCCA-València), conjuntament amb la Direcció general de Drogodependències de la Conselleria de Sanitat de la Generalitat Valenciana i la Fundació per a l'Estudi, la Prevenció i l'Assistència a les Drogodependències (FEPAD), va realitzar l'any 2006 "l'Enquesta sobre hàbits de consum de drogues en les joves i els joves valencians".

A més, a nivell local des del PMD/UPCCA-València es realitzen "Enquestes sobre l'ús de drogues i les tecnologies de la informació i comunicació" al llarg de cada Curs Escolar, dirigides a l'alumnat d'Educació Secundària del municipi de València.

2.3. Factors Associats a les Addiccions

Quant a les repercussions que poden tindre les addiccions tant al nivell individual com al social, es poden citar entre unes altres:

- Escolars: Fracàs escolar, absentisme, violència en les aules, etc.
- Familiars: Alteracions en la convivència, pèrdua de poder adquisitiu, violència de gènere, agressió sexual, etc.
- Socials: Accidents de trànsit, aïllament, conductes inadequades, etc.
- Culturals: Pèrdua de valors, absència de compromís social, etc.
- Mèdiques: Embarassos no desitjats, malalties de transmissió sexual, Hepatitis Víriques, Virus d'Immunodeficiència Humana (VIH), Síndrome d'Immunodeficiència Adquirida (SIDA), Síndrome Alcohòlica Fetal (SAF), Trastorns Psiquiàtrics, etc.
- Legals: Tràfic de drogues, multes, condemnes, etc.
- Laborals: Absentisme, baixes, accidents, acomiadaments, etc.

Esta situació requereix una intervenció activa i continuada des de la UPCCA-València, mitjançant el disseny i desenvolupament de programes d'actuació que permeten retardar l'edat d'inici en el consum de substàncies per part de la població jove, disminuir les prevalences dels consums i reduir les conseqüències i els efectes associats amb eixe consum.

CAPÍTOL III. VALORACIÓ DEL PERÍODE ANTERIOR

3.1. Valoració General del Pla

L'Ajuntament de València va iniciar la seua activitat en toxicomanies en l'any 1985 amb assistència, reinserció, i rehabilitació de toxicòmans. En l'any 1991 s'aprova el Programa Municipal de Toxicomanies. En l'any 1993 s'estructura i desenvolupa el Pla Municipal de Drogodependències (PMD), que va ampliant les seues activitats en el transcurs dels següents anys. En el 2003 passa a ser la Unitat de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives de València (UPCCA-València) integrada en el Sistema de Prevenció de Drogues de la Direcció General de Drogodependències de la Conselleria de Sanitat de la Generalitat Valenciana. El 6 de febrer del 2004 la Junta de Govern Local de l'Ajuntament de València aprova el Pla Municipal de Drogodependències i Altres Trastorns Addictius (2004-2008), amb les seues posteriors ampliacions periòdiques i vigents fins a l'actualitat. Les àrees d'actuació en les quals s'ha treballat són: Prevenció Comunitària, Prevenció Familiar, Prevenció Escolar, i Alternatives d'Oci i Temps Lliure.

En estos anys es van crear programes i activitats d'acord amb les directrius dels Plans Estratègics sobre Drogodependències i altres Trastorns Addictius de la Comunitat Valenciana. Inicialment, el mètode de treball es va desenvolupar des de les diferents àrees d'una forma sectorial, encara que amb el temps s'ha anat constatant la necessitat d'una major col·laboració inter-àrees tendent a millorar els resultats.

En estos moments, amb l'elaboració del **Pla Municipal sobre Trastorns Addictius 2016-2021** s'expressa la idea que la prevenció adequadament estructurada no és solament útil, sinó que és plenament necessària.

3.2. Valoració Àmbit Comunitari

De la reflexió basada en el treball realitzat durant estos últims anys en l'àmbit comunitari es veu la necessitat de transmetre que el Pla no és un conjunt d'activitats puntuals independents unes de les altres, sinó que formen un tot de manera coordinada i integrada en un objectiu comú: aconseguir una millora en Salut Pública de la població diana.

El més important durant els pròxims anys, és transmetre la idea que la prevenció comunitària en conductes addictives passa per posar en valor que estes afecten no solament a la persona addicta sinó que

produeixen, totes elles, danys a terceres persones i que la seua resolució no depèn només de les estructures de l'administració, sinó que precisa també de la societat civil. La ciutadania ha d'interioritzar i assumir la seua responsabilitat en la prevenció.

La valoració, després de l'anàlisi de les actuacions, és que per a la millora del sistema d'avaluació i el desenvolupament d'activitats s'ha d'aprofundir en:

- A nivell quantitatiu: Millorar el programa de registre de petició de materials.
- A nivell qualitatiu: Estimular la comunicació fluida entre els diferents serveis municipals que de manera progressiva han anat col·laborant transversalment en el desenvolupament d'activitats per a aconseguir un objectiu comú i amb altres ens i així tindre un coneixement més apropiat de la realitat, donar a conèixer millor el discurs teòric, i poder detectar les inquietuds i necessitats dels altres.

3.3. Valoració Àmbit Escolar

Durant l'anterior període les actuacions en l'àrea escolar han estat orientades a sistematitzar les intervencions en els Centres Educatius, oferint al professorat eines metodològiques que faciliten la seua tasca preventiva. Amb esta finalitat, s'han oferit als col·legis programes com:

- "Órdago"
- "Previndre per a Viure"
- "I tu, què en penses?"
- "El Valor d'un conte"
- "Cine i educació en Valors".

Amb la finalitat d'adaptar-se a les noves necessitats existents, des de la UPCCA-València s'ofereix als Centres Educatius el programa "Construeix el teu món" que ha recopilat en un format actual i atractiu els aspectes més significatius de programes anteriors de la Fundació d'Ajuda contra la Drogoaddicció (FAD).

Es considera molt convenient l'ampliació de l'oferta de programes que puguen ser aplicats pel professorat en les seues aules, per a poder arribar a un major nombre de Centres.

Complementant el treball del professorat, es valora com a positives i necessàries les intervencions en els Centres per part de personal expert en addiccions. D'esta forma es genera un valor afegit amb actuacions directes amb l'alumnat, a través d'activitats orientades a ampliar i aprofundir la labor preventiva del professorat.

En esta línia es mantenen des de l'any 2004 les "Xarrades sobre Drogodependències", realitzades per personal expert en esta matèria i que presenten una demanda anual creixent curs a curs. En estes sessions queda patent la importància de treballar les idees errònies que segueixen existint entre la població juvenil sobre l'ús de drogues, normalització de determinades substàncies, actituds afavoridores del consum, falta de percepció de risc, etc.

Igualment, i atenent a la demanda que ha anat apareixent en els centres sobre noves addiccions, especialment les Tecnològiques, des de la UPCCA-València s'han dissenyat activitats específiques com el "Taller Clickeando", que incideix en el bon ús de les tecnologies i els possibles problemes derivats d'un ús inadequat d'estes.

Més recentment i en col·laboració amb la Universitat de València s'ha abordat el progressiu augment de l'addicció al joc "en línia" (Joc online) en joves, amb la creació i oferta als Centres Educatius del "Taller Ludens" que aprofundeix en esta problemàtica.

Finalment, es considera imprescindible l'acostament a la joventut a través de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), ja que este és el canal més utilitzat per este sector de població. Per esta raó s'han creat i es mantenen, cada vegada més actives, diverses pàgines en Xarxes Socials destinades a fer possible este acostament.

En estes xarxes reben informació sobre les drogues i les conseqüències derivades del seu consum, problemes derivats del mal ús de les Tecnologies, etc. Estos recursos també possibiliten poder oferir una atenció directa i personal als qui la sol·liciten.

3.4. Valoració Àmbit Familiar

En el PMD/UPCCA-València s'ha valorat des d'un primer moment l'àmbit familiar com un element d'intervenció fonamental per a la prevenció del consum de drogues.

Des de l'Àrea Familiar es plantegen diverses activitats, tant informatives com educatives per a pares i mares amb fills o filles en edat escolar interessats a participar en una Escola de Pares i Mares, i també com a orientació i assistència a pares, mares i familiars preocupats per la situació de risc d'un fill o filla -o familiar- que s'està iniciant en el consum de drogues.

També es valora que cal cobrir la demanda d'aquelles persones que ja estan iniciant-se en el consum de drogues, amb l'objectiu d'informar-los, assessorar-los i conscienciar-los dels riscos per a previndre que desenvolupen una drogodependència, i també de joves que estan fent un ús indegut de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), així com també la informació i l'assessorament per a menors amb infraccions per tinença i consum de drogues en la via pública.

L'Escola de Pares i Mares és una activitat que té la seua pròpia marxa des de l'any 1994 i, ja que cada vegada hi ha una major demanda, s'ha intentat arribar a més col·legis en funció dels recursos del programa. En el Curs Escolar 2011-2012 es va incorporar l'Escola de Pares i Mares Infantil (per a pares i mares amb fills o filles de 3 a 6 anys).

Estes activitats tenen els seus propis recursos d'avaluació que serveixen per a conèixer la validesa i l'impacte de les actuacions realitzades, oferint l'oportunitat de millorar el model d'intervenció. Estes avaluacions estan reflectides en les diferents memòries dels cursos realitzats, avalant el bon acolliment que les persones participants fan del programa. Per al present es proposa com a repte incorporar les actuacions corresponents per a aconseguir incrementar-ne la participació.

Per al present Pla Municipal es proposa afermar i consolidar les línies de treball dels programes de l'Àrea, servint també per a prendre més consciència dels límits amb els quals ens trobem i així, en la mesura del possible, solucionar-los o almenys minorar-los. Entre uns altres, estos serien alguns dels quals ens hem plantejat:

- 1) "Motivar", sembla ser la paraula clau en la prevenció familiar ¿motivar a pares i mares perquè participen més en els programes?
- 2) ¿Com crear nous llaços d'intervenció amb les famílies d'alt risc que són precisament les més difícils de captar perquè participen en estos programes?

3.5. Valoració Àmbit d'Alternatives d'Oci i Temps Lliure

La valoració general és que s'han complit els objectius proposats pel que fa a l'optimització d'activitats, disseny i realització de nous projectes, obtenció de subvencions de l'Administració General i consecució de la màxima utilització dels recursos dels quals es disposa, però açò no lleva poder fer el plantejament que encara queden activitats per fer, tals com intentar acostar els projectes a tots els barris del municipi, bé directament o a través de diferents formes de col·laboració amb entitats esportives-culturals de barri, ONG, etc., i altres recursos que puguen servir per a transmetre l'esperit preventiu de les actuacions municipals.

Així doncs, es considera que les activitats de l'àrea han d'anar encaminades en els pròxims anys, d'una banda, a afermar tots els projectes ja en marxa, i per una altra a donar a conèixer més el Pla Municipal sobre Trastorns Addictius en els barris, així com a establir nexes de cooperació amb les entitats que ja estan funcionant, en el desenvolupament de projectes propis que tenen una relació directa amb la prevenció de les addiccions.

CAPÍTOL IV. ESTRUCTURA DEL PLA

4.1. Àmbit Comunitari

4.1.1. Definició

L'entorn comunitari abasta tots aquells espais d'educació no formal i interrelació des dels quals s'articulen iniciatives i respostes enfront de les diverses problemàtiques socials.

La Prevenció Comunitària en Conductes Addictives té com a objectiu bàsic la posada en marxa d'iniciatives i actuacions preventives que fomenten estils de vida sans i allunyats de les addiccions en els diferents grups de població, a través del compromís de tots els col·lectius que integren la comunitat.

4.1.2. Objectius Generals

Sensibilitzar, informar i orientar a la població en general sobre les addiccions i els seus problemes associats, propiciant la participació de la comunitat i les institucions en la seua prevenció.

4.1.3. Objectius Específics

- ✓ Elevar el nivell d'informació, formació i sensibilització de tota la comunitat.
- ✓ Sistematitzar la informació recaptada per al seu tractament eficaç.
- ✓ Potenciar les relacions amb les estructures que constitueixen l'entramat social del Municipi de València.
- ✓ Promocionar la participació de tota la societat en la prevenció de les addiccions.
- ✓ Implementar i desenrotllar intervencions que donen resposta a aquelles necessitats i prioritats identificades per la comunitat i/o per mitjà dels treballs d'investigació.
- ✓ Construir mecanismes de coordinació institucional, amb les entitats interessades, per al desenvolupament de les accions preventives.
- ✓ Facilitar la intervenció de la comunitat a través dels òrgans de participació social de les institucions per al disseny, manteniment i desenvolupament de programes o serveis.

4.1.4. Programes i Actuacions

4.1.4.1. Programa de Participació Social i Coordinació Institucional

Descripció

Cada persona és un ser social, per la qual cosa el medi en el qual interacciona ha de tenir les millors condicions per a poder desenvolupar-se de manera integral. La creació d'eixe entorn precisa de la participació de tota la ciutadania i de les estructures socials.

Objectiu General

Pretén articular i estimular la participació social en coordinació amb diferents agents socials implicats. La seua fi és possibilitar iniciatives que donen resposta als problemes que generen les addiccions.

Objectius Específics

Mobilitzar als grups i estructures socials perquè siguen sensibles a la realitat de les addiccions, eliminant el seu posicionament com a simples espectadors d'una realitat problemàtica i assumint la seua responsabilitat com a agents actius en el procés d'eliminació de les seues conseqüències negatives.

Població Destinària

Població general, institucions i altres estructures socials.

Activitats

El mecanisme mitjançant el qual es pretén actuar es basa en desenvolupar accions a través de diferents agents socials amb estructura i implicació en la participació comunitària (agents de desenvolupament local, de treball social, voluntariat, associacions veïnals, etc.), en el micro-entorn de l'individu (grup d'iguals, familiars, i altres.), en el seu macro-entorn (estructures socials de diferents àmbits: empresarial, legislatiu, mitjans de comunicació) i amb òrgans i departaments de diferents Administracions.

Temporalització

Anual.

Avaluació

Quantificació de les interaccions establides amb les estructures socials implicades en les accions de la UPCCA-València que es plasmen en la memòria anual.

4.1.4.2. Programa d'Informació, Orientació, Sensibilització i Assessorament

Descripció

Pretén sensibilitzar a la població sobre la necessitat de previndre els efectes negatius de les addiccions a través de la informació, orientació i assessorament.

Constitueix el pas previ per a la consecució d'una població instruïda i coneixedora dels riscos que comporten les addiccions, alhora que, permet articular un discurs social homogeni, el que facilita desenvolupar respostes preventives.

Possibilitar que la població reba informació actualitzada permanentment perquè pugui adoptar mesures oportunes enfront de l'aparició de noves formes de consum i les seues conseqüències. Exemple: *de l'haixix a la maria, de revendre a conrear, de "hippie" en el parc a "menor abans d'anar a classe" ...*

Objectiu General

Sensibilitzar, orientar i informar a la població sobre les substàncies i conductes que poden generar dependència, els seus efectes i conseqüències derivades del seu ús i/o abús.

Possibilitar que els espais participatius de socialització no siguin mediatitzats per diferents consums de drogues.

Informar de l'existència del Pla Municipal sobre Trastorns Addictius (PMD) de la Unitat de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives (UPCCA-València) com un recurs municipal proper a cada ciutadà i ciutadana i obert a les seues necessitats.

Objectius Específics

- ✓ Proporcionar informació objectiva i veraç a la ciutadania.
- ✓ Sensibilitzar als diferents agents socials (professionals de la salut, de l'educació, de la política, periodistes, etc.) perquè actuen com a agents de prevenció des dels seus diferents contextos d'intervenció.
- ✓ Fomentar una consciència social crítica i analítica sobre les addiccions.
- ✓ Orientar i informar sobre recursos, materials, activitats o programes relacionats amb la prevenció de les addiccions.
- ✓ Orientar i informar sobre els recursos assistencials o residencials.

- ✓ Informar i difondre les activitats desenvolupades pel Pla Municipal Sobre Trastorns Addictius.
- ✓ Provocar un canvi d'actitud respecte a les addiccions, reflectint els perills i problemes que produeixen estes en la persona addicta i en terceres persones, així com sobre els avantatges que tenen les conductes responsables i moderades com a alternativa de vida.

Població Destinària

Població general i grups específics (menors d'edat, adolescents, dones en edat fèrtil, dones en risc d'exclusió social, immigrants, etc.)

Activitats

- ✓ Recolzament a les campanyes de prevenció institucionals: Dies Commemoratius Mundials, Alcohol i conducció, etc.
- ✓ Sessions informatives sobre la capacitat de les addiccions per a crear exclusió i de provocar danys a terceres persones i previndre-ho: Síndrome alcohòlica fetal, Addiccions i violència de gènere, p.ex.
- ✓ Elaboració i difusió de fullets informatius dirigits a previndre les conductes addictives.
- ✓ Elaboració de material informatiu sobre els programes i àrees preventives del Pla Municipal sobre Trastorns Addictius.
- ✓ Proporcionar informació i orientació sobre addiccions: presencial, telefònica, correu electrònic i postal, internet.
- ✓ Inserir informació preventiva o enllaços hipertextuals als programes d'actuació del Pla Municipal sobre Trastorns Addictius en portals web d'elevat índex de consulta.

Temporalització

Anual.

Avaluació

- ✓ Nombre d'accions desenvolupades.
- ✓ Grau de coneixement d'estes activitats.

4.1.4.3. Programa “Prevenió del Tabaquisme”

Descripció

Des dels seus inicis el Pla Municipal de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (PMD) ha realitzat activitats preventives i assistencials en el camp del tabaquisme. Estes actuacions han continuat des del PMD/UPCCA-València, seguint les directrius del Pla Nacional de Prevenió i Control del Tabaquisme 2003-2007 i la Llei 42/2010, del 30 de desembre, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme. Iniciatives que han estat inspirades en el que es va acordar en la 52 Sessió del Comitè Regional Europeu de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) en l'*Estratègia Europea per al Control del Tabaquisme*.

Des de l'entrada en vigor l'1-1-2006 de la Llei 28/2005, del 26 de desembre, de “mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac”, ja no s'ha precisat l'activitat inspectora de la publicitat de tabac en la via pública, doncs s'ha comprovat l'efectivitat de la llei que es compleix en tots els seus termes; la inspecció de locals d'hostaleria s'està realitzant des d'altres Servicis de l'Administració amb competències en la matèria, amb els quals es col·labora amb informes i valoracions tècniques quan així es considera necessari.

Objectiu General

Protegir el dret de la població a respirar aire no contaminat pel fum del tabac.

Objectius Específics

- ✓ Preservar l'existència d'ambients sense estímuls per a fumar com a mitjà per a previndre la iniciació al consum de tabac.
- ✓ Afavorir i estimular el compliment de la legislació antitabac potenciant la percepció social de “beneficiosa per a la salut”, doncs la seua finalitat és evitar els efectes perjudicials del fum del tabac tant en la població no fumadora, com en la fumadora.

Població Destinatària

Població general, fumadora i no fumadora.

Activitats

Informar periòdicament per a fomentar i mantindre el “desig social” de compliment de la Llei Antitabac com alguna cosa positiva.

Temporalització

Anual.

Avaluació

Observació del grau de compliment dels “Espais Lliures de Fum”.

4.1.4.4. Programa: “Prevenió del Consum Abusiu d’Alcohol en Joves i Menors d’Edat”

Descripció

El consum abusiu d'alcohol és una de les principals causes de morbiditat i mortalitat en tots els països del món que es poden previndre, sent un dels problemes prioritaris de Salut Pública en el qual la població menor d'edat és una de les seues principals víctimes.

La UPCCA-València amb el seu programa “Prevenió del Consum Abusiu d’Alcohol en Joves i Menors d’Edat” en el municipi de València, pretén incidir de manera global en els processos i accions protagonitzades per estos grups d'edat, incloent els mecanismes d'adquisició del producte per al seu posterior consum en espais públics, amb l'objecte de previndre'ls, abordant els seus aspectes fonamentals de manera transversal, amb la cooperació de les estructures socials i empresarials de manera dinàmica, el menys complexa possible, i amb objectius clarament assolibles des de diferents estratègies.

Es fonamenta en el “Pla Europeu d'Actuació sobre l'Alcohol” que té el seu origen en la quarantena sessió del Comitè Regional per a Europa de l'OMS, celebrada a Lisboa en 1991. Entre les decisions que es van prendre, estaven:

- ✓ La identificació de l'alcohol com a àrea prioritària de treball.
- ✓ Sol·licitar a l'Oficina Regional que emprenguera una acció immediata per a preparar el Pla Europeu d'Actuació sobre l'Alcohol.
- ✓ Proposar una “reducció significativa del consum d'alcohol en tots els Estats Membres”, atenent especialment a la reducció del seu consum nociu.

El requisit essencial per a aconseguir els objectius és que s'admeta a nivell social que el consum abusiu d'alcohol és un greu problema de salut pública, tant pels problemes associats al mateix com per la capacitat que té l'alcohol de crear addicció.

Qui justifica el consum abusiu d'alcohol en joves, i menors d'edat, sol afirmar que este se sustenta en la tradició i que és propi de la nostra cultura. No obstant açò, segons tots els estudis actuals s'observa que:

- El seu consum de manera tradicional en joves és puntual i minoritari (en els menjars i celebracions familiars no solen prendre alcohol) i en menors d'edat, inexistent.

- En estos grups d'edat, el nombre de xiques consumidores d'alcohol és pràcticament igual al de xics consumidors.
- A més, en estes edats és on se situen el major nombre de casos d'abusadors d'alcohol -beuen grans quantitats d'alcohol en un breu espai de temps.

Cap d'estos fets són característiques pròpies del consum tradicional d'alcohol practicat fins a fa uns anys en el nostre país.

Objectius Generals

- ✓ Aconseguir un entorn de socialització juvenil on el consum abusiu d'alcohol NO siga l'element conductor de moltes de les relacions personals.
- ✓ Possibilitar a través de la intervenció dels diferents col·lectius la creació d'un nou paradigma "el consum d'alcohol té conseqüències" en contraposició a l'actual, "no passa res per beure alcohol".

Quan es parla d'abús cal tenir en compte que l'abús d'alcohol no depèn solament de la quantitat consumida sinó també de les circumstàncies en les quals es consumeix. A més, cal ser conscients que l'alcohol posseeix la capacitat de crear addicció.

Objectius Específics

- ✓ Disminuir la prevalença i incidència de menors que s'inicien en el consum alcohol.
- ✓ Difondre i instaurar en la societat estos missatges preventius en col·laboració amb estos col·lectius socials, professionals i empresarials.
- ✓ Possibilitar que la societat visualitze la funció modèlica i educadora en la prevenció del consum abusiu d'alcohol, pròpia de l'Ajuntament segons la Llei 10/2004, a través de l'elaboració d'una "Ordenança de Begudes Alcohòliques".
- ✓ Possibilitar estratègies de sensibilització sobre les conseqüències nocives del consum abusiu d'alcohol i especialment en menors d'edat, a través d'agrupacions empresarials, entitats socials i de la ciutadania.

Activitats

Des de la UPCCA-València, a través de la Prevenció Comunitària, es potencia la participació en totes aquelles iniciatives que, impulsades coordinadament des de les institucions i/o el món empresarial, actuen transversalment:

- ✓ Col·laborant en la reducció del nombre i intensitat de les situacions afavoridores d'este consum. Actuacions de tipus:
  - Notes informatives sobre macrofestes, botellots, assessorant a altres Regidories de l'Ajuntament.
  - "Jardins veïnals", com en la Plaça del Cedre, en sintonia amb els jardins londinencs, com a experiència pilot desenrotllada per la Regidoria de Joventut i la Policia Local.
- ✓ Col·laborant i estimulant el foment d'activitats lúdiques dirigides a menors d'edat en els seus temps d'oci. Actuacions de tipus:
  - Suport a activitats esportives que es desenvolupen en paral·lel a les celebracions festives, tipus "nit d'Halloween", com la carrera popular organitzada per la Fundació Esportiva Municipal (FDM).
  - Participant en l'estructura i creació del projecte "Viu la Nit" amb la Regidoria de Joventut.
- ✓ Possibilitant que la societat participe i assumisca amb normalitat el compliment de l'article 70.1 de la Llei 10/2014, del 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana: "Es prohibeix la venda, el subministrament, gratuït o no, i el consum de begudes alcohòliques a menors de 18 anys." Actuacions de tipus:
  - A través de la Policia Local de Barri, que realitza tasques de prevenció i sensibilització amb el veïnat, s'afavorirà la senyalització actualitzada dels locals on es ven, subministra o consumeix alcohol, amb un cartell-adhesiu de l'article 70.1 de la Llei 10/2014 de la Generalitat, al mateix temps que se li recorda a la propietat dels locals que han de situar de manera ben visible l'adhesiu, a més d'en les màquines expenedores automàtiques, ja que el contrari és motiu de sanció conformement a la llei, seguint amb esta llei la mateixa dinàmica de treball que quan va entrar en vigor l'anterior D.L. 1/2003 de la Generalitat Valenciana.
  - Difusió d'una "carta informativa" als centres minoristes del municipi recordant-los la normativa sobre el consum, venda i distribució de begudes alcohòliques a menors d'edat. Amb açò, este sector de l'Hostaleria, Centres Comercials i Indústria de Begudes Alcohòliques participaria a més en la

prevenció de la brutícia, inseguretat, sorolls molestos, i insalubritat que el consum abusiu de begudes alcohòliques genera en la via pública.

- ✓ Activitats preventives basades en la posada en valor de la funció modèlica i educadora de les persones adultes en les activitats comunes realitzades en espais d'institucions públiques. Actuació de tipus:
  - Recordar als membres adults dels Centres d'Ensenyament (docents, pares i mares, la resta del personal del centre) la funció preventiva del compliment de l'article 69.3 de la Llei 10/2014, del 29 de desembre, de la Generalitat: "No es permet la venda, el subministrament ni el consum de begudes alcohòliques en els centres docents i de formació, excepte en aquells on s'impartisca educació superior o formació dirigida exclusivament a majors d'edat. En este últim cas, no es permetrà la venda i consum de begudes alcohòliques de més de 20 graus".
- ✓ Elaboració d'una "Ordenança de Begudes Alcohòliques" sobre la base del compliment adequat de la Llei 10/2014, del 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana en col·laboració amb els Serveis pertinents, agrupacions empresarials, entitats socials i ciutadania.
- ✓ Informar de les obligacions legals que tenen les empreses i entitats socials en la venda, consum i dispensació d'alcohol, premiant aquelles que les desenvolupen adequadament en la seua labor quotidiana.

Temporalització

Anual.

Avaluació

- ✓ Seguiment de les actuacions amb la quantificació del material distribuït.

A. Programa de Sensibilització sobre Prevenció de Riscos per Consum Abusiu d'Alcohol

Descripció

L'alcohol és la droga de major consum en la nostra societat i la que menor alarma social produeix. Este fet comporta que el consum abusiu d'alcohol siga un greu problema de salut pública pels problemes directes que produeix sobre qui el consumeix com pels indirectes en la població general i especialment en menors d'edat i adolescents.

La sensibilització sobre les conseqüències negatives del consum abusiu d'alcohol es realitza directament des de la UPCCA-València i a través de la participació o foment d'actuacions conjuntament amb:

- ✓ ONG, Associacions Ciutadanes, Centre de Salut Pública de València, Regidoria de Benestar Social. Actuacions de tipus:
  - Participació en el Programa MIHSALUD amb població immigrant.
  - Col·laboració a petició de les diferents Oficines Consulars per a una intervenció social entre les persones usuàries del seus servicis.
- ✓ Col·legis Oficials Professionals. Actuacions de tipus:

El Col·legi Oficial d'Infermeria de València recolza la campanya de la Síndrome Alcohòlica Fetal (SAF) en la qual s'ha comptat amb el suport de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP).

L'objectiu és mantenir esta campanya per diferents mecanismes amb la finalitat d'aconseguir que la població general i especialment la que està en edat fèrtil, tant homes com dones, assumisca les greus conseqüències que pot causar el consum d'alcohol durant l'embaràs.

Fomentar i afavorir l'opció del consum de "begudes amb zero graus d'alcohol" (cerveses 0'0, vins "desalcoholitzats", licors sense alcohol) molt útils en grans grups de població: Embarassades, Persones Majors, Creients de determinades religions, Professionals de la conducció, Persones amb Règims dietètics, Persones Malaltes amb medicació, amb Diabetis, operaris/àries de maquinàries perilloses, Persones Ex-alcohòliques, Treballadores i treballadors durant l'horari laboral...

També, informar adequadament que les begudes SENSE Alcohol poden contenir fins a 1,02 graus d'alcohol per les conseqüències que podrien derivar-se del seu consum en grups sensibles.

A.1. Difusió de Missatges Preventius

Dirigits a diferents grups de població en situacions de risc:

- Menors d'edat (consum il·legal i per afectar al seu desenvolupament neuronal i personal).
- Dones (embaràs, violència de gènere).
- Adolescents (conducció, violència, etc.).
- Treballadores i treballadors, així com empresaris i empresàries del sector on es distribuïska, es vengua i consumisca alcohol (sorolls, brutícia, agressions).

S'evitarà en este procés la intermediació d'aquelles entitats o associacions que no compartisquen els objectius de la UPCCA fins i tot a pesar que oferisquen el seu patrocini o mecenatge a les activitats programades. Actuacions de Tipus: Federacions Empresarials del sector de les begudes alcohòliques que patrocinen esdeveniments o intervencions en el medi escolar.

A.2. Campanya de Participació en “Dies Commemoratius” i Celebració de Festivitats

A.2.1. Participació en “Dies Commemoratius”

Des de la UPCCA-València es participa en les campanyes de sensibilització instaurades per Organismes Internacionals (OMS, UNICEF, ONU, i altres), relacionant-les bàsicament amb el consum d'alcohol per ser un dels seus elements causals al costat d'altres addiccions:

7 d'abril	“Dia Mundial de la Salut”
31 de maig	“Dia Mundial sense Tabac”
26 de juny	“Dia Mundial de la Lluita contra les Drogues”
9 de setembre	“Dia Internacional de la Síndrome Alcohòlica Fetal”
1 d'octubre	“Dia Mundial de la Salut Mental”.
15 de novembre	“Dia Mundial SENSE Alcohol”
25 de novembre	“Dia Internacional contra la Violència de Gènere”
1 de desembre	“Dia Mundial contra la SIDA”.

A.2.2. Celebració de Festivitats

En les últimes edicions, els lemes emprats han estat dirigits a trencar el binomi que equipara la “festa” amb el consum d'alcohol.

19 de març	Sant Josep, “FALLES”
24 de juny	“La Nit de Sant Joan”
Novembre	“Festa d'Halloween”
Desembre	“Nadals i Cap d'Any”.

A.3. Campanyes de Sensibilització per a estimular la col·laboració d'Entitats Ciutadanes, Institucionals i Empresariales

Entitats ciutadanes com la Junta Central Fallera i les Comissions Falleres, altres institucionals com el Centre de Formació, Innovació i Recursos Educatius del Professorat (CEFIRE), Universitats...

Primera

Estimular el compliment de l'article 70.1 de la Llei 10/2014, del 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana: *“Es prohibeix la venda, el subministrament, gratuït o no, i el consum de begudes alcohòliques a menors de 18 anys”*.

Segona

Afavorir la reducció dels impactes publicitaris en els llocs públics sobre la base de l'article 67 de la Llei 10/2014, del 29 de desembre, de la Generalitat.

Temporalització

Anual.

Avaluació

- ✓ Nombre de professionals i institucions implicades en el programa.
- ✓ Grau de coneixement dels missatges.

4.1.4.4.1. Programa de Sensibilització per al Compliment Adequat de la Llei 10/2014 de Salut de la Comunitat Valenciana pel que fa a la publicitat, promoció, venda, dispensació i consum de begudes alcohòliques, especialment en població menor d'edat

A. PUBLICITAT: “Actuacions enfront de la publicitat directa, indirecta o encoberta de begudes alcohòliques situada en la via pública”. (Llei 10/2014, article 67)

Descripció

Les empreses tenen en la publicitat la possibilitat de comunicar-se amb el mercat i de transmetre els seus objectius de màrqueting, és a dir, aconseguir que els seus productes siguin acceptats i adquirits i és funció de les Administracions actuar enfront de la publicitat que no compleix la normativa vigent.

Objectius Específics

Eliminar de la via pública les pràctiques publicitàries il·legals relacionades amb la publicitat de begudes alcohòliques.

Objectius Generals

- ✓ Reduir en la mesura del possible el nombre d'impactes publicitaris de begudes alcohòliques en menors.
- ✓ Complir el mandat constitucional de protegir la salut de la població, i especialment en menors d'edat (art. 39-43 de la Constitució).
- ✓ Assessorar als diferents Servicis Municipals pel que fa a les seues activitats patrocinades per la indústria de l'alcohol.

Activitats

- ✓ Control i denúncia sobre els suports publicitaris que situen publicitat d'alcohol en llocs prohibits.
- ✓ La UPCCA-València assessora i informa del mal ús dels logos institucionals o empresarials, així com dels productes de la indústria de l'alcohol en els cartells en els quals es publiciten activitats conjuntes patrocinades per esta indústria.

Temporalització

Anual.

Avaluació

Valoració de l'evolució en les diferents campanyes de la cartelleria que anuncia activitats festives (falles...) i la presa en consideració de les indicacions que la UPCCA ha anat realitzant sobre este tema.

B. Actuacions enfront del Consum d'Alcohol en la Via Pública realitzat per menors d'edat una vegada identificats per la Policia Local

Es desenvolupa a través de l'Àrea de Prevenció Familiar i s'informa de manera extensa en el punt 4.3.4.3. "Curs d'Informació sobre drogues per a menors amb infraccions per tinença i consum de drogues en la via pública", d'este Pla.

4.1.4.5 Programa: Prevenció del consum de Cànnabis.

Descripció

Actuar sobre l'acceptació social del consum de cànnabis entre la població juvenil per a previndre la seua expansió i reduir el consum de cànnabis.

Objectiu General

Previndre els problemes de salut pública que genera el consum de cànnabis, especialment entre la població menor d'edat.

Objectius Específics

- ✓ Divulgar informació veraç sobre l'acció global del "sistema endocannabinoide" en el nostre organisme.
- ✓ "Desmitificar" les bondats del consum de cànnabis divulgades intencionadament sense parlar mai dels seus efectes negatius.
- ✓ Aplicar amb normalitat la legislació de la Generalitat Valenciana i evitar les "llacunes d'actuació" sobre el "mercat de cànnabis".

Activitats

- 1.- Divulgar informació científica sobre el cànnabis.
- 2.- Assentar la participació, ja habitual d'este Servici, en el procediment dels Expedients de Llicència d'Activitat informant sobre "Clubs de Fumadors de Cànnabis" i "Tendes de Cultiu".

Temporalització

Anual.

Avaluació

- ✓ Quantificar el nombre de llicències d'activitat denegades en coordinació amb altres Servicis d'este Ajuntament.
- ✓ Quantificació dels processos d'intercanvi i divulgació de la informació.

4.1.4.6. Programa de Divulgació d'Informació als Mitjans de Comunicació

Descripció

Es defineix la percepció social com “allò que el conjunt de la gent que forma la societat pensa, interpreta o imagina sobre una cosa determinada. La manera habitual mitjançant la qual un conjunt social visualitza la realitat sent, a més, la forma col·lectiva d'entendre la realitat”.

La percepció és diferent entre subjectes tot i que la seua realitat siga idèntica perquè, segons testifica la filosofia del poble, “tot depèn del cristall amb que es mire”. La percepció social de les drogues és, doncs, flexible i oscil·la en funció de diversos estímuls.

Al llarg de la història, hem sigut testimonis del profund canvi que han travessat les imatges socials sobre els consums abusius d'alcohol: abans de la dècada dels 70, qui consumia abusivament alcohol era qualificat com una persona “viciosa” -marginal-, després va passar a ser contemplada com una persona “malalta”, la qual cosa va possibilitar que fóra tractada en la xarxa assistencial sanitària, i actualment caminem cap a un procés de “normalització” on la paraula “alcohòlic-alcohòlica” pràcticament no s'utilitza i és substituïda per l'eufemisme “té problemes amb l'alcohol”, la qual cosa dificulta qualsevol acció preventiva.

Conscients que els mitjans de comunicació poden contribuir al canvi en la percepció social actual sobre les addiccions i els seus mites, veiem necessari estructurar amb ells un mecanisme de col·laboració tendent a eixe fi.

Objectiu General

Generar una estructura de col·laboració amb els mitjans de comunicació social “facilitadora” de coneixements en informació sobre addiccions des del punt de vista de l'equip tècnic en prevenció de la UPCCA-València.

Objectius Específics

- ✓ Adequació dels materials preventius al moment actual a través de la pàgina web.
- ✓ Facilitar documents sobre addiccions adaptats a la nostra població.

Població Destinatària

Mitjans de comunicació.

Activitats

- ✓ Generar una estructura de col·laboració amb els mitjans de comunicació social a través de la qual se'ls faciliten documents, notícies, imatges, informacions sobre addiccions, però tot açò referenciat i adaptat a les característiques pròpies de la població de la ciutat de València.

Temporalització

Anual.

Avaluació

- ✓ Grau d'acceptació dels mitjans de comunicació als quals se'ls ha facilitat periòdicament la informació.
- ✓ Estudi de la demanda del material elaborat.

4.1.4.7. Programa de Formació de Mediadors i Mediadores Socials

Descripció

Tallers dirigits a la formació de mediadors i medidores socials, com a agents de mediació en prevenció d'addiccions entre les institucions, professionals i la ciutadania motivant-los per a assumir actituds preventives.

Objectiu General

Dotar als mediadors i medidores socials de coneixements bàsics i habilitats que els permeten participar activament en la mediació social i provocar en esta un canvi dirigit al fet que s'adquirisquen actituds i conductes preventives cap a les addiccions.

Objectius Específics

- ✓ Sensibilitzar a la societat sobre la necessitat d'adoptar un paper actiu en la prevenció de les addiccions a través d'agents de mediació social als qui prèviament se'ls ha format en açò.
- ✓ Entrenar a mediadors i mediadores socials en la utilització dels recursos existents en la prevenció d'addiccions.
- ✓ Proposar al personal mediador juvenil recursos metodològics i conceptuals per a l'actuació en prevenció a través de les activitats i programes de la UPCCA- València.

Població Destinària

Mediadors i mediadores juvenils, associacions, voluntariat, animadors i animadores socio-culturals, entre altres.

Activitats

- ✓ Cursos de formació bàsica per a mediadors i mediadores socials.
- ✓ Cursos de profundització com a continuació del curs bàsic.

Temporalització

- ✓ Taller Bàsic de formació.
- ✓ Tallers de Profundització.

Avaluació

- ✓ Grau de comprensió.
- ✓ Avaluació del professorat.
- ✓ Grau de participació dinàmica.
- ✓ Utilitat del material didàctic.

4.1.4.8. Xarrades Informatives per a Estudiants Universitaris

Descripció

Esta activitat es planteja com una activitat informativa i de difusió de les activitats que es realitzen en el PMD/UPCCA-València.

Objectiu General

Fomentar el coneixement de les activitats preventives de les addiccions que es realitzen en el municipi de València, amb l'objectiu general de millorar les competències de grups d'estudiants en les universitats per a la seua futura incorporació a l'àmbit laboral.

Objectiu Específic

Atendre les demandes informatives concretes que realitzen estos grups d'estudiants de les universitats, en funció de l'especialitat dels seus estudis de Grau.

Població Destinària

Estudiants de Grau Universitari que estiguen cursant l'últim curs del Grau.

Activitats

Realització de xarrades informatives a estudiants de ciències de la salut, de l'educació, de la informació, etc., de les universitats de València.

Materials

Materials informatius i de difusió del PMD/UPCCA-València.

Qüestionari d'avaluació.

Temporalització

Curs acadèmic.

Avaluació

Resultats del qüestionari d'avaluació.

4.1.4.9. Programa de Formació per a la Policia Local de València

Descripció

Tallers de reciclatge i formació per a agents de la Policia Local.

Objectiu General

Afavorir que la Policia Local del municipi de València adquirisca habilitats i coneixements en addiccions.

Objectius Específics

- ✓ Sensibilitzar al personal integrant de la Policia Local en la seua tasca com a agents preventius en addiccions i que desenvolupen habilitats i actituds preventives.
- ✓ Dotar els agents i les agents de la Policia Local que participen als cursos de coneixements sobre les addiccions des d'una perspectiva preventiva, soci-assistencial i d'intervenció policial.

Població Destinatària

Agents de la Policia Local de València.

Activitats

- ✓ Curs formatiu de 30 hores de durada.
- ✓ Distribució de material de suport publicat per organismes oficials: Ministeri de Sanitat, Generalitat Valenciana...

Temporalització

Anual.

Avaluació

- ✓ Nombre de participants.
- ✓ Qüestionaris d'avaluació dels coneixements adquirits.

4.1.4.10. Programa: Acció Participativa

Definició

“L'acció participativa” erigeix a qui participa en actor del canvi en el procés preventiu que es pretén generar a través del Programa de la UPCCA intervenint en un diàleg permanent amb el personal tècnic del Programa.

Objectiu General

Fomentar la participació de la població en les accions preventives pròpies dels Programes de la UPCCA.

Objectiu Específic

Participar en el desenvolupament d'algun dels Programes de la UPCCA, com a suport de professionals en l'acció i com a referent en el grup diana.

Activitats

S'accedirà al programa “Acció Participativa” després de superar una selecció i una formació per part de l'equip tècnic del Programa de la UPCCA responsable de desenvolupar-lo, estant condicionada la seua participació als següents requisits:

- a) De 16 a 18 anys d'edat, hauran de comptar amb el consentiment dels seus progenitors, tutors o representants legals.
- b) De 12 a 16 anys d'edat, podran dur a terme la seua acció participativa si compten amb l'autorització expressa dels seus progenitors, tutors o representants legals en la qual es valorarà si aquella pot perjudicar o no el seu desenvolupament i formació integral.

Es garantirà el dret a la igualtat d'oportunitats i a l'accessibilitat universal de possibles participants amb discapacitat o en situació de dependència, de manera que puguin exercir, en igualtat de condicions respecte de la resta de participants, els drets i deures que els corresponguen d'acord amb la Llei, eradicant qualsevol possible forma de discriminació.

Temporalització

Anual.

Avaluació

El mètode d'estudi que s'utilitzarà en el procés d'avaluació és qualitatiu. Es pretén definir, juntament amb les persones participants, les condicions sota les quals actua el grup d'iguals receptors del Programa.

4.1.4.11. Programa: Trobades “UNAD” Ciutat de València.

Definició

El Programa: Trobades “UNAD”, Unió d'Associacions i Entitats d'Atenció al Drogodependent, de la ciutat de València, permet mantindre actualitzada la informació de la “Guia de Recursos per a Drogodependents” que l'Ajuntament de València utilitza per a la informació de la ciutadania.

Objectiu General

Mantindre actualitzada la informació que es transmet des del Programa d'Informació i Orientació d'esta UPCCA a la ciutadania del municipi de València.

Objectiu Específic

Interactuar segons l'esperit del Decret 132/2010, del 3 de setembre, del Consell, capítol II, article 3, apartat 10, on es diu que **les UPCCA són servicis especialitzats de titularitat local** que desenvolupen programes de prevenció amb l'objecte de reduir o evitar l'ús i/o l'abús de drogues i altres conductes addictives, així com promoure hàbits de vida saludable, amb les entitats locals pertanyents a la UNAD (APROVAT, AVANT i ADSIS-HEDRA) per a aconseguir eixa finalitat.

Activitats

Recaptar informació i afavorir la seua transmissió amb l'objecte de previndre les drogodependències i promoure hàbits de vida saludable. Transmissió coordinada d'informació i Interacció coordinada amb estes entitats en accions preventives pròpies d'esta UPCCA.

Temporalització

Anual.

Avaluació

Qualitativament a través del qüestionari de valoració elaborat conjuntament amb les entitats.

4.1.4.12. Jornades sobre Drogodependències

Descripció

Les Jornades es constitueixen com un espai d'exposició, anàlisi i debat de fenòmens i temàtiques de màxima actualitat en relació a les addiccions.

Objectiu General

Informar i formar sobre els aspectes concrets de les addiccions a la població general.

Objectius Específics

- ✓ Generar fòrums de discussió al voltant dels programes, estratègies i activitats preventives.
- ✓ Mostrar els últims avanços en investigació en addiccions.
- ✓ Formar a la població general en aspectes relacionats amb les addiccions.

Població Destinatària

Població general, especialment professionals, joves en formació universitària (ciències de la salut, ciències de l'educació, ciències de la informació, etc.), monitors i monitores d'associacions, voluntariat, i altres.

Activitats

- ✓ Difusió de les Jornades.
- ✓ Conferències i ponències impartides per professionals de reconegut prestigi nacional i internacional..
- ✓ Edició i distribució de les conferències i ponències de les Jornades, mitjançant la publicació d'una monografia sobre cada jornada.

Temporalització

Jornada d'un dia, en horari de matí i vesprada, en l'últim trimestre de l'any.

Avaluació

- ✓ Nombre d'assistents.
- ✓ Característiques i perfils del públic assistent.
- ✓ Opinió de les persones assistents sobre la Jornada i propostes per a futures Jornades, mitjançant l'emplenament d'un qüestionari.

4.1.4.13. Debats en Drogodependències per a Professionals

Descripció

Estes trobades sorgeixen per la necessitat de crear espais de debat entre professionals que treballen o tenen interès en els trastorns addictius, per a analitzar i valorar diferents problemàtiques del consum de drogues o altres conductes addictives.

L'estructura del Debat s'inicia amb una conferència d'un/a o dos professionals de reconegut prestigi en la matèria i es continua amb un intercanvi d'opinions entre les persones que hi participen al Debat.

Objectiu General

Respondre al creixent interès de diferents professionals per adquirir o ampliar la seua formació en addiccions.

La informació i el coneixement de la situació actual són fonamentals per a poder realitzar activitats preventives.

Objectius Específics

- ✓ Intercanvi d'opinió i coneixement a través de la trobada, en grups reduïts, de professionals especialitzats en temes d'addiccions.
- ✓ Mostrar els últims avanços i conclusions d'estudis i recerques de cadascun dels temes tractats.
- ✓ Debatre sobre els temes que es plantegen en els debats i extraure conclusions per a desenvolupar accions preventives si escau.

Població Destinària

Estan dirigits al personal de les Unitats de Prevenció Comunitària (UPCCA), Unitats de Conductes Addictives (UCA), estudiants de les universitats de València, etc..

Activitats

- ✓ Difusió prèvia de cadascun dels Debats en aquells col·lectius professionals que reunisquen el perfil d'interès.
- ✓ Celebració de la conferència i posterior debat.
- ✓ Edició en format de paper i distribució del contingut de la Conferència i el Debat.

Temporalització

Dos o tres sessions durant l'any, amb una durada entre 2 i 3 hores.

Avaluació

- ✓ Nombre d'assistents.
- ✓ Opinions de les persones assistents.

4.1.4.14. Manteniment i Desenvolupament del Centre de Documentació i Informació sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius “Dr. Emilio Bogani Miquel”

Descripció

L'existència d'un programa de documentació i el desenvolupament i manteniment del Centre de Documentació i Informació permet millorar l'accés a la informació i el coneixement tant de la població general com de professionals que treballen en este àmbit. Des de la seua creació en l'any 1994 s'han realitzat anualment convenis de col·laboració amb la Universitat de València per a potenciar les seues activitats d'informació, documentació, divulgació del coneixement, adquisició de materials, publicacions així com les activitats investigadores i científiques, etc. Des de la seua creació, el Centre ha crescut amb importants donacions realitzades per diferents professionals i entitats, destacant entre elles la del Centre de Documentació de la Fundació d'Ajuda Contra la Drogoaddicció (FAD).

Objectiu General

Actuar com a Centre de referència d'informació per al públic en general i en concret per a aquells i aquelles professionals que necessiten suport i assessorament científic i bibliogràfic per a desenvolupar el seu treball en l'àmbit de la prevenció, atenció i recerca de les conductes addictives.

Objectius Específics

- ✓ Proporcionar informació actualitzada sobre les drogodependències i altres trastorns addictius.
- ✓ Mantindre un sistema d'informació sobre publicacions científiques en drogodependències i altres trastorns addictius.
- ✓ Difondre les activitats que es desenvolupen en el municipi de València.
- ✓ Satisfer la demanda d'informació documental sobre drogodependències i altres trastorns addictius.
- ✓ Proporcionar eines per a l'accés ràpid a la documentació mitjançant l'espai web: www.cendocbogani.org
- ✓ Facilitar l'accés a recursos web especialitzats en drogodependències i altres trastorns addictius.
- ✓ Impulsar fòrums de debat i discussió entre professionals.
- ✓ Impulsar les relacions amb altres Centres de Documentació especialitzats, associacions i xarxes internacionals fonamentalment de parla hispana.

Població Destinatària

Població general i fonamentalment alumnat d'ensenyament secundari obligatori, batxillerat, estudiants de nivell universitari, professorat, professionals de la prevenció, agents de mediació social, etc.

Activitats

- ✓ Anàlisi de les publicacions periòdiques, monografies i materials preventius facilitant l'accés a la documentació específica de drogodependències i altres trastorns addictius.
- ✓ Consulta de bases de dades nacionals i internacionals.
- ✓ Accés a la informació en format electrònic o imprès.
- ✓ Accés directe a la informació des del catàleg en línia.
- ✓ Elaboració i difusió d'una agenda de congressos, jornades, etc.
- ✓ Edició i difusió de materials i guies:
  - Catàleg de Vídeos.
  - Catàlegs de Materials Didàctics.
- ✓ Difusió sectorial de la informació:
  - Del Centre de Documentació.
  - D'activitats de formació i informació específica.
- ✓ Informació sobre pàgines web, biblioteques en la xarxa, etc.
- ✓ Préstec de revistes, llibres, vídeos, etc.
- ✓ Préstec Inter-bibliotecari.
- ✓ Visualització de CD-ROM, vídeos i DVD sobre prevenció.
- ✓ Utilització de recursos sobre drogodependències i altres trastorns addictius en internet.
- ✓ Utilització de les xarxes socials per a difondre la informació sobre drogodependències i altres trastorns addictius a professionals.
- ✓ Impuls de Debats de Discussió entre professionals.

Temporalització

Activitat anual que es podrà desenrotllar a través de:

- ✓ Atenció directa al públic: de dilluns a divendres de 9,30 a 13,30 hores, en el Centre de Documentació situat en les dependències municipals del Servei de Drogodependències.
- ✓ Atenció a través de l'espai web: www.cendocbogani.org
- ✓ Atenció telefònica: 96 2082006
- ✓ Mitjançant correu electrònic: cendocbogani@valencia.es
- ✓ Atenció a través de les xarxes socials:
  - www.facebook.es/cendocbogani
  - www.twitter.es/cendocbogani

Avaluació

- ✓ Nombre de consultes ateses.
- ✓ Nombre de visites de la pàgina web de busca d'informació.
- ✓ Rapidesa en l'atenció a préstecs inter-bibliotecaris.
- ✓ Grau de satisfacció en les consultes tant amb el centre com pels materials proporcionats.
- ✓ Grau de pertinència de la informació obtinguda.
- ✓ Grau de satisfacció del butlletí d'informació.

4.2. Àmbit Escolar

4.2.1. Definició

Es pretén incidir en la reducció de conductes addictives, fomentant l'educació integral dels xiquets, xiquetes i joves del municipi a través de programes promotores de la salut i el desenvolupament personal, posant l'accent principalment en els factors de protecció davant del consum de drogues i l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC).

4.2.2. Objectiu General

Impulsar activitats de caràcter preventiu en l'àmbit escolar, intervenint en els tres estaments que componen la comunitat educativa: pares i mares, professorat i alumnat.

4.2.3. Objectius Específics

- ✓ Potenciar l'activitat preventiva en addiccions en tots els Centres Escolars del Municipi.
- ✓ Difondre a tots els Centres Educatius del Municipi la totalitat dels programes de prevenció escolar que es troben a la seua disposició.
- ✓ Conèixer la situació en matèria de prevenció de drogodependències i altres addiccions en els Centres Educatius del municipi de València, per a adequar les actuacions a esta situació.
- ✓ Millorar la taxa de cobertura quant a orientació i assessorament al professorat mitjançant propostes metodològiques, recursos didàctics i materials per a facilitar la seua actuació.
- ✓ Atendre el 100% de les demandes del professorat quant a afavorir la seua formació en matèria de drogodependències i altres addiccions, capacitant-los per a l'aplicació dels programes adaptats a les necessitats del seu alumnat.
- ✓ Facilitar al 100% de l'alumnat informació objectiva sobre les drogues i de l'ús de les TIC, segons els cicles educatius. Exemple: TIC a 6é d'Educació Primària i 1r de l'ESO.
- ✓ Millorar la taxa de cobertura quant a l'entrenament d'adolescents en habilitats per a prendre decisions autònomes i saludables.
- ✓ Millorar la taxa de cobertura quant a ensenyar a identificar i manejar les influències externes (socials i grupals).
- ✓ Obtindre dades sobre el consum de drogues i l'ús de les TIC en esta població, durant la vigència del Pla.

4.2.4. Programes i Actuacions

4.2.4.1. Promoció de la Prevenció de les Drogodependències i Altres Addiccions en el Medi Escolar

Descripció

Es tracta d'una actuació que, tenint en compte la importància de la figura del professorat en la formació integral dels i les adolescents, proposa una sèrie d'accions que intenten afavorir el seu protagonisme com a professionals en la prevenció escolar de les drogodependències i altres addiccions. Per a açò s'estableixen una sèrie de propostes que situen a cada docent en el centre de l'acció preventiva, reflectint la necessitat de la seua intervenció, ja que és la peça clau de l'èxit en esta matèria.

Objectiu General

Potenciar l'activitat preventiva en drogodependències i altres addiccions en tots els Centres Escolars del Municipi.

Objectius Específics

- ✓ Oferir recursos didàctics, propostes metodològiques i materials al professorat per a facilitar la seua actuació.
- ✓ Orientar a tot l'equip docent sobre els problemes concrets derivats del consum de drogues i l'ús inadequat de les tecnologies.
- ✓ Promoure i incrementar els canals de comunicació entre el Pla Municipal de Drogodependències i els professors i professores, reforçant sobre tot el contacte professional personalitzat.
- ✓ Ampliar progressivament el nombre de Centres i docents implicats en la prevenció de drogodependències i altres addiccions.

Població Destinatària

Professorat d'Educació Primària i Educació Secundària del municipi de València.

Activitats

- ✓ Difusió del PMD a través de cartes, material divulgatiu (cartelleria, fullets informatius, publicacions científiques, butlletins, etc.)
- ✓ Adaptació dels canals de comunicació a l'evolució de les Tecnologies: webs, xarxes socials, etc.
- ✓ Assessorament específic en els casos d'alumnes que consumeixen substàncies addictives.
- ✓ Trobades per a la presentació al professorat dels materials, continguts i metodologia dels programes existents.

Materials

- ✓ Materials divulgatius del PMD/UPCCA-València.
- ✓ Catàleg de Programes de prevenció vigent.
- ✓ Recursos didàctics complementaris.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Del procés i dels resultats.

4.2.4.2. Programa de Prevenció en Educació Infantil i Primària: “Previndre per a Viure”

Descripció

El programa tracta d'un conjunt d'actuacions dirigides a sistematitzar la prevenció en l'àmbit escolar, adaptades a la realitat de cada centre, a les necessitats del professorat i a les característiques de l'alumnat, i proposa desenvolupar la prevenció del consum de drogues en els alumnes i les alumnes, mitjançant la promoció de les capacitats afectives, intel·lectuals i socials.

Objectiu General

Reduir la incidència i la prevalença de les conductes generadores de dependències.

Objectius Específics

- ✓ En l'àmbit del desenvolupament de l'afectivitat:
  - Augmentar l'autoestima de l'alumnat.
  - Incrementar la capacitat d'empatia.
  - Millorar l'auto-expressió emocional.
- ✓ En l'àmbit del desenvolupament intel·lectual:
  - Desenvolupar actituds positives cap al manteniment de la salut.
  - Augmentar l'autocontrol.
  - Millorar les habilitats per a la presa de decisions.
  - Reduir les actituds positives cap al consum de drogues.
- ✓ En l'àmbit del desenvolupament social:
  - Millorar les habilitats per a la interacció social.
  - Augmentar les habilitats d'oposició.
  - Fomentar les habilitats d'autoafirmació.

Població Destinatària

El programa està dirigit a la comunitat educativa, implicant en este àmbit a docents, pares, mares i alumnes de 3 a 12 anys.

Activitats

- ✓ Recepció de sol·licituds atenent a les demandes realitzades pels equips d'orientació i docents interessats en l'aplicació del programa en el seu centre escolar i als qui sol·liciten un exemplar de mostra per a valorar la idoneïtat del programa.
- ✓ Aplicació per part del professorat del programa dirigit al seu alumnat.
- ✓ Realització de set sessions per curs des d'Educació Infantil fins a 6é d'Educació Primària.

Materials

Els materials amb els quals compta el professorat per a la seua intervenció en prevenció són:

- ✓ Guia didàctica.
- ✓ Quaderns d'activitats per a treballar amb l'alumnat.
- ✓ Quadern per al treball amb pares i mares.
- ✓ Materials d'aprofundiment per al centre escolar.

El material es distribueix de forma gratuïta a petició de cada centre.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Previdre per a Viure compta amb un sistema d'avaluació que permet mesurar el procés global d'implantació del programa en tots els seus moments (formació, seguiment, aplicació, etc.)

4.2.4.3. Programa de Prevenció del Consum de Drogues en l'Educació Secundària Obligatoria: "Órdago"

Descripció

És una eina pràctica que permet engegar i implementar en el medi escolar (Educació Secundària Obligatoria. ESO), un procés de canvi dirigit a modificar els diversos factors associats a l'abús de drogues per part d'esta població de joves.

Objectius Generals

- ✓ Previure el consum de drogues.
- ✓ Previure el risc d'establir una relació de dependència cap a les drogues.

Objectius Específics

- ✓ Facilitar a l'alumnat informació objectiva sobre les drogues.
- ✓ Promoure un aprenentatge significatiu que permeta a la joventut analitzar críticament les seues opinions, valors i actituds respecte a les drogues.
- ✓ Entrenar a l'alumnat adolescent en habilitats per a prendre decisions autònomes i saludables.
- ✓ Ensenyar a identificar i manejar les influències externes (socials i grupals)

Activitats

- ✓ Aplicació del programa per part del professorat.
- ✓ Contempla la realització de 32 sessions al llarg de 4 cursos consecutius. 8 sessions en cadascun d'ells, centrades en les següents àrees d'interés:
  - Informació
  - Creences
  - Actituds.
  - Influències
  - Autoestima
  - Presa de decisions
  - Resistència a la pressió del grup
  - Temps lliure.
- ✓ Seguiment: es realitza mitjançant el contacte personal o telefònic. S'arregla informació sobre el nombre d'alumnes que participen i les principals dificultats oposades pel professorat en la seua aplicació.

Població Destinària

- ✓ Adolescents amb edats compreses entre els 12 i els 16 anys.
- ✓ Professorat d'ESO.

Materials

- ✓ Els materials amb què compta el professorat per a la seua intervenció en prevenció es presenten en una carpeta que inclou, de manera individualitzada per a cadascun dels quatre nivells de l'ESO, manuals del professorat i quaderns de l'alumnat.
- ✓ Els materials es distribueixen a petició dels Centres, de forma gratuïta.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

- ✓ Avaluació del procés: Elaboració d'una base de dades de seguiment en la qual consten els indicadors principals d'aplicació durant el curs.
- ✓ Avaluació dels resultats: Qüestionari d'avaluació per al professorat i qüestionari d'avaluació per a l'alumnat.

4.2.4.4. Programa de Prevenció Escolar “Construeix el teu Món”

Descripció

Conjunt d'actuacions dirigides a sistematitzar la prevenció dels problemes vinculats al consum de drogues en l'àmbit escolar. Es recolza en una metodologia innovadora denominada Recerca, Visió, Acció i Canvi (*IVAC, en castellà) que trenca amb els esquemes tradicionals de transmissió de coneixement, en basar-se en un procés d'aprenentatge actiu. Consta de quatre fases amb les quals es persegueix que l'alumnat participe activament en temes de salut i prevenció de conductes de risc.

Objectiu

- Reduir el consum d'alcohol, tabac i drogues il·legals.
- Retardar l'edat d'inici del consum de tabac, alcohol i drogues il·legals.

Població Destinària

Alumnat amb edats compreses entre els 3 i els 16 anys.

Materials Didàctics

Guia didàctica i fitxes d'activitats.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Del procés i dels resultats.

4.2.4.5. Programa de Prevenció Escolar de Drogodependències “I tu, què en penses?”

Descripció

El programa “I tu, què en penses?” afavoreix un desenvolupament personal equilibrat i intel·ligent a través del foment del diàleg i la reflexió grupal.

Objectius

Són tres els objectius que es pretenen aconseguir utilitzant el programa en les hores de tutoria:

- ✓ Educar per a l'ús responsable de les substàncies (INFORMAR)
- ✓ Aprendre a reflexionar (DEBATRE)
- ✓ Ensenyar a una presa de decisions amb coneixement (DECIDIR)

Activitats

El programa presenta una metodologia fàcil d'aplicar per part del professorat, ja que arreplega de manera esquemàtica una sèrie de recomanacions sobre les tècniques a aplicar en cadascun dels dossiers.

Població destinatària

Alumnat de batxillerat, cicles formatius i/o quart de l'ESO, amb una edat compresa entre els 15 i els 18 anys.

Materials

El material, que es distribueix gratuïtament als centres escolars que ho sol·liciten, està constituït per 1 carpeta amb 7 dossiers i una guia didàctica; i proposa diferents àmbits temàtics relacionats amb el món adolescent i d'especial rellevància per a este, que li permetran oferir la seua visió sobre el tema, alhora que reben noves informacions que puguen completar el seu aprenentatge:

1. La Vida en Grup
2. Publicitat i Moda
3. Joves i Adults
4. Temps Lliure
5. Relacions Personals
6. La Joventut i el Món
7. De Marxa

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Del procés i dels resultats

4.2.4.6. Programa de Prevenció Escolar “Cinema i Educació en Valors”

Descripció

El PMD/UPCCA-València, en col·laboració amb la Fundació d'Ajuda contra la Drogoaddicció (FAD), decideix utilitzar el cinema com a eina de prevenció escolar i educació en valors.

El cinema és una eina de treball per a la prevenció si:

1. Es disposa d'unes pel·lícules degudament seleccionades en funció de criteris educatius i d'entreteniment.
2. S'analitzen i preparen els corresponents suports tècnics (guies didàctiques) que ressalten i potencien els aspectes destacables de la pel·lícula i que permeten un treball previ i posterior al seu visionat, incloent la corresponent avaluació.
3. S'incorpora en el programa al centre escolar i al professorat com a agents efectius d'educació preventiva..

El programa s'ha d'utilitzar no com un simple entreteniment sinó com una oportunitat de captar l'atenció de l'alumnat tant infantil com juvenil, afavorint la seua capacitat de reflexió i maduració.

El programa consta de tres fases: Pre-visionat; Visionat; Post-visionat.

Objectiu General

Formació en valors de l'alumnat, que es contempla atenent a dos factors: l'edat de la població destinatària i els continguts de les pel·lícules seleccionades.

Població destinatària

Dirigit a l'alumnat d'entre els 6 i els 16 anys.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Del procés i dels resultats.

4.2.4.7. Programa de Prevenció Escolar “Ciudadans”

Descripció

El material és una eina pedagògica per a analitzar els valors de la nostra societat, així com contribuir a educar ciutadanes i ciutadans reflexius, crítics, tolerants, solidaris, autònoms i participatius.

Objectiu

Implementació i assentament d'actituds positives cap a la participació social, així com la sensibilització de xiquets, xiquetes i joves sobre l'existència d'injustícies i desigualtats, mobilitzant-los per a treballar, mitjançant el diàleg i el debat, el respecte per les diferències.

Població Destinària

Alumnat amb edats compreses entre els 6 i els 16 anys.

Materials Didàctics

Són cinc quadernets, dirigits a les següents edats: de 6 a 8 anys, de 8 a 10, de 10 a 12, de 12 a 14 i de 14 a 16 anys.

En cadascun d'estos quadernets es troben activitats amb les quals es pretenen treballar els següents valors:

- Cooperació al desenvolupament
- Cooperació i ajuda
- Participació social
- Solidaritat
- Respecte

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Del procés i dels resultats.

4.2.4.8. Programa de Prevenció Escolar “I tu, què sents?”

Descripció

Consisteix en el tractament d'aspectes emocionals de les persones a través de suports (textos, imatges, cançons, pel·lícules, etc.) que permeten l'anàlisi i la reflexió sobre estos aspectes sense haver de posar en joc les pròpies emocions.

Quatre àmbits emocionals:

- ✓ L'amor i el desamor.
- ✓ L'avorriment i la diversió.
- ✓ El "bon rotllo" i el "mal rotllo".
- ✓ La violència i el respecte.

Objectiu

Aprendre a gestionar les emocions.

Població Destinatària

Dirigit a l'alumnat d'entre 15 i 18 anys.

Materials

Carpeta amb una Guia Didàctica i quatre dossiers.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Del procés i dels resultats.

4.2.4.9. Programa de Prevenció Escolar "Em diuen Marcos"

Descripció

Programa de prevenció escolar que aborda la història de cinc joves que són convidats per un professor del seu institut a realitzar un documental sobre el seu propi temps lliure oferint-los una càmera de vídeo. Els quatre capítols tenen en comú factors claus en la configuració del temps lliure juvenil i de la seua associació amb el consum de drogues.

- ✓ Espai i Temps
- ✓ Valor i Consum
- ✓ Estímul i Transgressió
- ✓ Grup (amb especial atenció a les relacions sexuals)

Objectiu

Fomentar la reflexió i el debat al voltant d'imatges, seqüències i diàlegs que reflecteixen la singular relació que en esta etapa vital tenen el temps lliure i el consum de drogues.

Població Destinatària

Dirigit a l'alumnat d'entre 15 i 18 anys.

Materials

Guia didàctica i un DVD.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Del procés i dels resultats.

4.2.4.10. Programa de Prevenció Escolar “Passa la Vida”

Descripció

Programa de prevenció que consisteix en un document audiovisual amb el qual es pretén fomentar la reflexió i el debat al voltant d'imatges, seqüències i diàlegs que reflecteixen la percepció que l'alumnat jove té del consum de drogues en general i dels suposats efectes positius d'eixe consum en particular.

Objectiu

Analitzar i mostrar les diferències i discrepàncies entre les expectatives positives que genera el consum de drogues, açò és, els “beneficis” del consum, i el seu resultat real.

Població Destinatària

Dirigit a l'alumnat d'entre 15 i 18 anys.

Materials

Guia didàctica i un DVD que es divideix en cinc capítols:

CAPÍTOL 1: El que vull fer amb la meua vida

CAPÍTOL 2: Una miqueta de respecte

CAPÍTOL 3: Ho deixe quan vulga

CAPÍTOL 4: Passa la vida

CAPÍTOL 5: Passa a l'acció.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Del procés i dels resultats.

4.2.4.11. Bancs d'Eines Audiovisuals

Descripció

Material audiovisual procedent de seqüències de cinema, anuncis publicitaris, cançons, contes i poesies.

Objectius

Ajudar al professorat en la utilització dels audiovisuals, tècniques per a la participació activa dins de l'aula, fitxes de treball i activitats estructurades per a cada suport audiovisual.

Població Destinària

Alumnat d'Educació Infantil, Primària i Secundària.

Activitats

Les activitats giren entorn de les tres grans àrees del desenvolupament educatiu: Afectiu, Intel·lectual i Social. Cada DVD ofereix un total de 55 suports i 50 activitats.

Materials

Els materials són un DVD i un CD-ROM.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Del procés i dels resultats.

4.2.4.12. Xarrades sobre Drogodependències

Descripció

Les xarrades sobre drogodependències són sessions informatives impartides per professionals del Pla Municipal de Drogodependències de l'Ajuntament de València, que pretenen complementar la labor preventiva que el professorat realitza en l'aula.

Objectiu General

Proporcionar a la població juvenil informació bàsica sobre les drogues, els seus efectes i les conseqüències del seu consum a curt, mitjà i llarg termini.

Objectius Específics

- ✓ Facilitar a l'alumnat informació objectiva i veraç sobre les drogues per a contrastar-la amb allò que ja saben.
- ✓ Desmitificar certes creences respecte a les drogues i les seues conseqüències, aclarint els dubtes que puguen sorgir.
- ✓ Proporcionar estratègies per a la reflexió que ajuden en la presa de decisions personals respecte a l'ús de drogues.

Població Destinatària

Estes xarrades van dirigides, prioritàriament, als grups d'Educació Secundària d'aquells Centres que ho demanden a l'inici del curs.

Activitats

- ✓ Realització de xarrades per part de professionals del PMD/UPCCA-València en els Centres Escolars que les sol·liciten. Consten de dues sessions d'una hora de durada cadascuna.
- ✓ Administració a l'alumnat de l'enquesta elaborada pel PMD.
- ✓ La metodologia de les xarrades és participativa i es fomenta la interacció entre el personal tècnic i l'alumnat perquè puguen expressar lliurement les seues opinions, permetent un espai de comunicació en el qual s'aclareixen els dubtes existents.

Materials

- ✓ Enquesta sobre l'ús de drogues, coneixements i actituds enfront d'estes.
- ✓ Material audiovisual que s'utilitza en les sessions.
- ✓ Informació escrita sobre les diferents substàncies (tríptics, guies, fullets)
- ✓ Enquesta d'avaluació.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Com a mesura d'avaluació de les Xarrades s'ha elaborat un qüestionari a emplenar per l'alumnat en finalitzar l'activitat. Els objectius de l'enquesta són:

- ✓ Comprovar la capacitat preventiva de l'activitat.
- ✓ Conèixer l'opinió de l'alumnat sobre la xarrada.
- ✓ Valorar:
  - Canvis d'actituds després de la xarrada.
  - Canvis en la percepció de riscos després de participar en l'activitat.
- ✓ Conèixer la valoració dels alumnes i les alumnes sobre:
  - Informació rebuda.
  - Metodologia aplicada en l'exposició.
  - Material emprat.
  - Temps utilitzat.

L'emplenament del qüestionari d'avaluació es realitza immediatament després de la finalització de la xarrada i sota la supervisió del personal tècnic del PMD/UPCCA-València.

L'estudi estadístic ofereix també una visió àmplia i general de la població escolar que permet anar adequant curs a curs la informació, el material i la metodologia que s'utilitza en les xarrades.

4.2.4.13. Taller “Clickeando”

Descripció

És una activitat informativa que pretén aprofundir en l'ús que actualment fan els xiquets, xiquetes i joves de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), i en els possibles problemes derivats de la mala utilització d'estes tecnologies.

Objectiu General

- ✓ Proporcionar a la població infantil i juvenil la informació bàsica sobre l'adequada utilització de les TIC.

Objectius Específics

- ✓ Desemmascarar els riscos més comuns per l'ús inadequat de les TIC.
- ✓ Facilitar estratègies per a la reflexió que ajuden en la presa de decisions personals sobre este tema.

Població Destinatària

Estes sessions es dirigeixen prioritàriament a l'alumnat de 6é d'Educació Primària i 1r d'ESO dels Col·legis i Instituts que ho sol·liciten a l'inici del curs.

Activitats

Realització de les xarrades per part de monitors i monitores formats i supervisats per l'equip tècnic del PMD/UPCCA-València en els Centres Escolars que les sol·liciten. Consten de dues sessions d'aproximadament una hora cadascuna.

El temari a tractar és:

- Què són les Tecnologies de la informació i la Comunicació?
- Avantatges.
- Inconvenients.
  - . Físics (posturals, falta de son, etc.).
  - . Relacionals.
  - . Tecnològics.
- De l'ús a l'abús "enganxe".
- Anàlisi d'un cas pràctic.
- Estratègies personals per a no arribar a l'addicció.
- Riscos associats (assetjament, falta de privadesa utilització inadequada de la imatge personal, etc.).
- Aclariment de dubtes que plantege l'alumnat.

Les sessions de treball són molt participatives fomentant el debat perquè afloren opinions i actituds respecte a l'ús de les TIC.

Materials

- ✓ Qüestionari previ sobre l'ús de les TIC.
- ✓ Material audiovisual que s'utilitza en les sessions.
- ✓ Qüestionari d'avaluació.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Passe del qüestionari d'avaluació del taller. En finalitzar les xarrades les monitores i els monitors faciliten un qüestionari per a arreplegar la valoració de l'alumnat sobre l'activitat realitzada.

4.2.4.14 Alumnat Mediator en Tecnologies de la Informació i la Comunicació TIC

Descripció

Esta activitat es planteja com una oferta de participació a l'alumnat, que de forma voluntària pot implicar-se en tasques preventives relacionades amb les TIC, sent referents en el centre en esta matèria i intervenint en els conflictes que puguen sorgir a partir d'un ús inadequat de les Xarxes Socials.

Objectiu General

Fomentar la participació d'alumnat voluntari, en tasques preventives sobre el bon ús de les tecnologies.

Objectius Específics

- ✓ Formar l'alumnat en continguts relacionats amb el bon ús de les tecnologies.
- ✓ Adquirir les habilitats necessàries per a saber intervindre en conflictes que sorgisquen per l'ús de les Xarxes Socials.

Població Destinària

Alumnat voluntari de 2n a 4t d'ESO.

Activitats

- ✓ Amb el grup de voluntaris i voluntàries d'un determinat centre d'ensenyament es realitzaran unes sessions formatives sobre part dels continguts del Taller "Clickeando".
- ✓ Preparació per a l'exposició a les seues companyes i companys d'estos continguts.
- ✓ Este grup de joves voluntaris i voluntàries impartirà el taller a l'alumnat de cursos inferiors del seu centre, amb la supervisió per part dels monitors i les monitores del Taller "Clickeando" que estaran presents en esta sessió.
- ✓ Presentació d'este alumnat com a referent a qui dirigir-se en cas de dubtes derivats de l'ús de les tecnologies.
- ✓ El personal tècnic del PMD i el personal col·laborador, recolzarà la labor d'estos mediadors i mediadores, sempre que siga necessari.

Este programa està en fase d'elaboració, plantejant-se una fase pilot per a valorar la seua viabilitat. En funció de la demanda s'haurà de valorar la seua continuïtat o no.

Materials

- ✓ Material audiovisual que s'utilitza en les sessions.
- ✓ Qüestionari d'avaluació.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Sessions de seguiment, en les quals es valoren les actuacions realitzades i la repercussió d'estes.

Resultats del qüestionari d'avaluació.

4.2.4.15. Taller “Ludens”

Descripció

És una activitat informativa que pretén aprofundir en l'ús que actualment fa la població juvenil dels jocs d'atzar en línia i també en els possibles problemes derivats de la seua utilització.

Objectiu General

Proporcionar a la població jove la informació bàsica sobre els jocs d'atzar.

Objectius Específics

Desemascarar els riscos més comuns d'este tipus de jocs. Facilitar estratègies per a la reflexió que ajuden en la presa de decisions personals sobre este tema.

Població Destinataria

Alumnat de Batxiller i Cicles Formatius dels centres d'ensenyament del municipi de València..

Activitats

Realització de xarrades per part d'estudiants de psicologia que es troben realitzant el programa “Pràcticum” amb formació i supervisió pel personal del PMD/UPCCA-València i el Professor Mariano Chóliz de la Universitat de València.

Consten de dues sessions d'aproximadament una hora cadascuna, conformement al següent temari:

- Característiques del joc d'atzar.
- Jocs legals d'atzar
- Joc en línia en Espanya
- Testimoniatsges de ludopatia
- Què es l'addicció al joc?
- Tecnologies i joc d'atzar: una mescla addictiva
- Apostes / Pòquer en línia/ Apostes esportives
- Anàlisi de la publicitat del joc
- Consells
- Aclariment de dubtes que plantege l'alumnat.

Les sessions de treball amb l'alumnat seran de caràcter participatiu, fomentant el debat perquè afloren opinions i actituds sobre este tema i així ser tractades per personal professional.

Materials

- ✓ Qüestionari sobre joc en línia.
- ✓ Material audiovisual que s'utilitza en les sessions.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Passe del qüestionari d'avaluació del taller. En finalitzar les xarrades els monitors i les monitores faciliten un qüestionari per a arreplegar la valoració de l'alumnat sobre l'activitat realitzada.

4.2.4.16. Cursos de Formació per al Professorat

Descripció

Perquè la prevenció escolar siga eficaç, precisa d'una formació prèvia del professorat, doncs la seua intervenció implica dotar a l'alumnat de recursos, coneixements i actituds que els permeten mantindre una bona salut física, psicològica i social.

Este curs pretén generar en el professorat un coneixement sobre la prevenció en l'àmbit escolar i un entrenament actiu per al desenvolupament d'una intervenció bàsica dins de l'aula.

Objectiu General

Dotar al professorat de les eines necessàries perquè la prevenció escolar resulte el més fàcil i eficaç possible.

Objectius Específics

- ✓ Aconseguir que el professorat prenga consciència de la rellevància de la seua acció preventiva en la institució escolar.
- ✓ Informar sobre les diferents substàncies i els seus efectes.
- ✓ Donar a conèixer els recursos existents en matèria de prevenció i tractament de drogodependències i a l'addicció a les noves tecnologies.
- ✓ Oferir tècniques de resolució de conflictes en l'aula.
- ✓ Resoldre dificultats oposades en l'aplicació dels programes de prevenció escolar.

Població Destinataria

Professorat d'Educació Primària i Educació Secundària del municipi de València.

Activitats

- ✓ Oferta de cursos formatius per a docents del municipi de València: propis i/o en col·laboració amb el CEFIRE.
- ✓ Realització del curs formatiu que inclourà aspectes teòrics i pràctics.

Materials

- ✓ Temari específic d'addiccions.
- ✓ Programes de prevenció escolar en drogodependències i altres trastorns addictius.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

En finalitzar les sessions del curs s'emplenarà un qüestionari-avaluació per a conèixer la valoració sobre l'activitat de les persones que han participat en el curs.

4.2.4.17. Les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) com a elements de Prevenció

A. Pàgines en Xarxes Socials: K me cuentas..., Pla Municipal de Drogodependències (PMD) / Unitat de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives (UPCCA-València)

Descripció

Esta actuació pretén posar a la disposició de l'alumnat un canal de comunicació individualitzat, en el qual, respectant el seu anonimat, puguen aclarir els dubtes que tinguen quant a drogues i a l'ús de les tecnologies.

Objectiu General

Facilitar als/a les joves, informació i orientació personalitzades sobre les drogues i les conseqüències derivades del seu consum i l'ús de les tecnologies, a través de les xarxes socials (Facebook, Twitter, etc.)...

Objectius Específics

- ✓ Proporcionar informació específica sobre les drogues i l'ús de les tecnologies a un major nombre de joves.
- ✓ Aportar informació sobre els recursos existents.
- ✓ Garantir la confidencialitat per a propiciar la utilització d'este recurs.

Població Destinària

Joves.

Activitats

- ✓ Manteniment de les pàgines pròpies en les xarxes socials Facebook, Twitter, etc., amb l'aportació de les informacions més actualitzades en esta matèria.
- ✓ Elaboració de diversos suports divulgatius com bolígrafs, fullets informatius, cartelleria, marca pàgines, targetes, etc.
- ✓ Difusió d'este recurs a través de:
  - Centres municipals de Joventut.
  - Col·legis i Instituts.
  - Organitzacions juvenils.

Materials

Diversos suports divulgatius.

Adreces d'enllaç:

PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES

Web: www.valencia.es/pmd

Facebook: <https://www.facebook.com/Adicciones/>

Twitter: <https://twitter.com/PMDadicciones>

Youtube: <https://www.youtube.com/user/kmcuentas>

K ME CUENTAS...

Blog: <https://sites.google.com/site/kmecuenta/>

Facebook: <http://www.facebook.com/pages/K-me-cuentas/199393876778039>

Twitter: https://twitter.com/clicker_pmd

Youtube: https://www.youtube.com/channel/UCdHokGMx_5a8zggB9rPQe7A/feed

Instagram: https://www.instagram.com/k_me_cuentas/

Temporalització

Any natural.

Avaluació

Utilització del recurs.

Nota: A més de la pàgina dirigida a la joventut, també funciona la pàgina "Pla Municipal de Drogodependències" amb els mateixos objectius i activitats que "K me cuentas..." però dirigida a la Població general.

B. Tutories en Xarxa

Descripció

Pàgina web que ofereix a les persones que la visiten informació detallada sobre diverses actuacions desenvolupades des del PMD /UPCCA -València, referents principalment a programes escolars i intervencions comunitàries, i fomenta la participació activa de la comunitat escolar i de l'àmbit de l'associacionisme juvenil..

Objectiu General

Informar, oferir suport tècnic i promoure la participació activa i la implicació de tot el col·lectiu de professionals que actuen com a agents de prevenció comunitaris, de manera que la web es transforme en una xicoteta xarxa social en el municipi de València.

Objectius Específics

- ✓ Estrènyer el vincle entre l'àmbit escolar, les associacions juvenils i les institucions.
- ✓ Convertir la pàgina web "TUTORIES EN XARXA" en un canal bidireccional de comunicació. A més de ser un espai en el qual es puga accedir a informació actualitzada, que siga un lloc on poder expressar-se, i des del qual cada persona usuària faça arribar les seues opinions, dubtes i crítiques a les institucions.
- ✓ Facilitar la interacció tant de l'alumnat com del professorat de diferents col·legis i instituts del municipi de València a través de la web, fomentant el debat i la reflexió sobre temes vitals en l'adolescència

Població Destinatària

- ✓ Comunitat escolar (docents, pares, mares, alumnat)
- ✓ Mediadors/es Juvenils.
- ✓ Professionals.

Avaluació

- ✓ Indicadors quantitatius: nombre de persones usuàries del servici.
- ✓ Indicadors qualitatius: grau de satisfacció amb el servici.

4.2.4.18. Enquestes i Estudis: enquestes vinculades als Tallers realitzats per Personal del PMD/UPCCA-València i un altre Personal Col·laborador.

Descripció

És important el coneixement dels hàbits de la població escolar del Municipi de València, així com les actituds que fonamenten els diferents estils de vida de la població jove de València.

Per a açò, s'ha elaborat des del PMD/UPCCA-València un qüestionari que arreplega informació de l'alumnat sobre actituds i hàbits enfront de les drogues i l'ús de les Tecnologies. Esta enquesta aporta dades rellevants que permeten seleccionar els continguts a impartir i adaptar-los a les característiques pròpies de cada grup d'estudiants.

Objectius Generals

- ✓ Conèixer la informació que disposa la població estudiant sobre les drogues, els seus efectes i les conseqüències del seu ús.
- ✓ Obtindre dades sobre el consum de drogues en esta població.
- ✓ Conèixer hàbits d'ús de les TIC.

Objectius Específics

Obtindre informació sobre:

- ✓ Drogues més consumides.
- ✓ Percentatge de població consumidora / no consumidora.
- ✓ Edat d'inici en el consum.
- ✓ Detecció primerenca de noves drogues.
- ✓ Percepció de risc sobre els usos inadequats de drogues i TIC.
- ✓ Opinions i actituds de l'alumnat en estos temes.
- ✓ Xarxes socials més utilitzades.
- ✓ Problemes derivats del mal ús de les tecnologies.

Població Destinatària

Alumnat del Municipi de València

Activitats

- ✓ Lliurament als Centres participants de les enquestes i de les instruccions necessàries per al seu emplenament.
- ✓ Recollida i revisió dels questionaris emplenats.
- ✓ Elaboració de l'informe individual per a cada Centre Escolar.
- ✓ Realització d'un estudi descriptiu global amb els resultats obtinguts després de l'anàlisi de les dades.

Les enquestes s'administren en cada Centre Escolar i sota la supervisió del professorat del mateix centre, garantint sempre la confidencialitat.

Els informes individuals són un instrument eficaç que permet verificar els missatges que es transmeten en les xarrades i aporten elements, a voltes controvertits, per a ser discutits i contrastats amb els alumnes i les alumnes. Estos informes es posen en coneixement del Centre, assessorant al professorat sobre les accions educatives/preventives més oportunes a desenvolupar.

L'estudi estadístic global ofereix informació realista i actualitzada. Esta informació pot ajudar en el disseny d'estratègies encaminades a la reducció de l'ús i abús de les drogues i evitar la mala utilització de la Tecnologia en escolars del municipi.

Materials

Qüestionaris.

Temporalització

Curs Escolar o durant el desenvolupament d'este Pla.

Avaluació

Del procés d'aplicació del qüestionari, i una revisió dels ítems d'este per al seu possible canvi o eliminació.

4.2.4.19. Projecte de Vídeos

Descripció

En el treball que es realitza des del PMD/UPCCA-València, s'observa que el mitjà audiovisual és el més acceptat i millor valorat per la població jove. També s'ha comprovat que augmenta l'atenció de l'alumnat i permet la transmissió d'idees i valors preventius.

En esta línia d'intervenció, s'ha valorat com a molt interessant la creació de material audiovisual propi que reforce les actuacions preventives que es desenvolupen des del PMD/UPCCA-València..

Objectiu General

Creació de material audiovisual propi del PMD/UPCCA-València amb una finalitat clarament preventiva.

Objectius Específics

- ✓ Disposar de material audiovisual preventiu per als tallers realitzats pel PMD/UPCCA-València.
- ✓ Utilitzar estos vídeos en campanyes realitzades pel PMD/UPCCA-València.
- ✓ Difondre missatges educatius en les Xarxes Socials.

Població Destinatària

Joves i Població general

Activitats

- ✓ Elaboració de vídeos que tinguen un impacte preventiu amb continguts i forma adaptats a diferents grups d'edat.
- ✓ Posada en pràctica de la grabació dels vídeos.
- ✓ Edició posterior de tots els materials obtinguts amb el muntatge d'estos.

Materials

Equipament tecnològic per a realitzar els clips de vídeo.

Canals en YouTube per a la seua difusió:

PMD Drogodependències

<https://www.youtube.com/user/kmcuentas/feed>

K me cuentas...

https://www.youtube.com/channel/UCdHokGMx_5a8zggB9rPQe7A

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

Avaluació de l'impacte en les xarxes socials pròpies.

4.3. Àmbit Familiar

4.3.1. Definició

La família és el primer grup en el qual es conviu i és a partir del qual les persones creixen i maduren. La família, com a espai primari de socialització de l'individu, té un paper fonamental en l'educació i la formació dels seus fills i filles. El pare i la mare han de facilitar que els fills i filles aconseguisquen hàbits de vida saludables, així com previndre l'ús de substàncies capaces de crear addiccions (drogues) i el mal ús de les tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), per la qual cosa els correspon assumir la seua competència educativa i preventiva. Per açò, el pare i la mare hauran d'estar preparats per a detectar i solucionar qualsevol problema que sorgisca dins del nucli familiar, així com afavorir i oferir un model de vida sana.

És en la família on es conformen els primers models a seguir, on s'inicia el desenvolupament de la personalitat i es transmeten actituds i valors positius en els fills i filles. La família es constitueix com un element decisiu per a superar els possibles riscos als quals es van a veure sotmesos els xiquets, xiquetes i adolescents (Palacios, D. i Ramón, I. 2002). Per tant, la família necessita ser informada, assessorada i recolzada en la seua tasca educativa, actuació de vital importància per al desenvolupament conjunt com a ciutadans i ciutadanes i la seua integració en la Societat.

En este àmbit, la intervenció preventiva està dirigida a informar, sensibilitzar i formar a la família sobre el paper que exerceix en la prevenció, intentant capacitar-la per a transformar la seua preocupació i por cap a les drogues en actituds i comportaments que afavorisquen la creació d'un model preventiu adequat dins del nucli familiar, així com a atendre a les persones que s'han iniciat en el consum de drogues (prevenció secundària), i també al pare i la mare i/o la seua parella. Així mateix informar-la i orientar-la en els riscos que es generen per l'ús inadequat de les TIC, i en el cas de necessitar-ho, l'assistència als fills o filles que comencen a desenvolupar una addicció.

4.3.2. Objectius Generals

Les intervencions en l'àmbit familiar han d'anar dirigides a afavorir el desenvolupament d'habilitats educatives i formatives en els pares i les mares, de cara a una millor capacitació per a exercir la seua tasca com a pares i mares, i a previndre l'aparició de consums de drogues i altres trastorns addictius.

4.3.3. Objectius Específics

- ✓ Facilitar informació, assessorament i orientació a les persones que estan consumint substàncies addictives amb l'objectiu que en prenguen consciència per a evitar que desenvolupen una addicció i evitar així els problemes que comporta.
- ✓ Promoure activitats preventives específiques facilitant, de manera individual, a les mares i pares i/o parelles, informació i assessorament sobre les substàncies per a la prevenció de drogodependències i altres trastorns addictius; i l'assistència davant d'un problema de consum de drogues o mal ús de les TIC en algun membre de la seua família.
- ✓ Facilitar a les persones menors amb alguna infracció per l'ús o tinença de drogues en la via pública la informació, assessorament i orientació necessàries amb l'objectiu de conscienciar-les per a evitar que puguen desenvolupar una addicció i evitar els problemes que comporta.
- ✓ Que el major nombre de Centres Educatius realitzen anualment el programa d'Escola de Pares i Mares.
- ✓ Promoure activitats preventives inespecífiques des del programa d'Escola de Pares i Mares oferint a totes les mares i pares que assisteixen informació, orientació i formació per a la seua tasca com a pares o mares, aconseguint així un major desenvolupament de la personalitat de les seues filles i fills, fomentant les habilitats educatives i de comunicació en el sí familiar, al mateix temps que conscienciar-les de la importància del seu paper com a agents educatius, preventius, de socialització i per a la salut.
- ✓ Oferir als Centres Escolars del municipi el programa "Avatars de ser adolescent hui" que consisteix a habilitar espais d'informació, reflexió i debat amb l'objectiu de potenciar el desenvolupament personal i social en adolescents, al mateix temps que pretén millorar la dinàmica familiar i social.
- ✓ Promoure activitats preventives específiques dirigides, de forma grupal, a les famílies, facilitant informació sobre les substàncies per a la prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius a través de la família.
- ✓ Promoure activitats preventives específiques dirigides a mares, pares i fills i filles conjuntament, facilitant informació sobre les substàncies per a la prevenció dels trastorns addictius.
- ✓ Desenvolupar un programa específic per a les famílies en situació de risc.

4.3.4. Programes i Actuacions

L'àmbit familiar contempla dues àrees d'actuació, amb els següents programes:

4.3.4.1. Programa d'Atenció a Persones Usuàries amb Primers Consums o Inici de Trastorns Addictius

Descripció

El programa va dirigit a les persones iniciades en el consum de drogues o d'altres trastorns addictius (TIC) amb l'objectiu d'oferir la informació i assessorament perquè prenguen consciència dels riscos, i es motiven a deixar el consum o l'ús inadequat de les noves tecnologies prevenint així que desenvolupen una addicció (prevenció secundària). En el cas de les persones joves és necessari tenir en compte que el consum està íntimament lligat als seus contextos d'oci, a les seues formes de diversió, i al grup amb el qual es relacionen.

En el cas que estiga instaurada una drogodependència o una altra addicció es derivarà a la UCA o recurs corresponent.

Objectiu General

Actuar sobre les persones adultes o joves que s'han iniciat en les drogodependències i/o altres trastorns addictius, o estan en situació de risc, per a frenar el seu consum i/o procedir a la seua derivació corresponent.

Objectius Específics

- ✓ Informar àmpliament a les persones usuàries de les drogues i les seues conseqüències.
- ✓ Informar àmpliament a les persones usuàries de l'ús indegut de les noves tecnologies i les seues conseqüències.
- ✓ Ensenyar-los habilitats per a relacionar-se amb els altres.
- ✓ Aprendre a rebutjar la pressió de grup o d'amics o amigues per a consumir drogues.
- ✓ Aprendre a desenvolupar adequadament els recursos personals.
- ✓ Proposar alternatives d'oci saludables.
- ✓ Aprendre a fer front a les situacions de crisi.

Població Destinària

Persones joves i adultes consumidores de curta evolució o en situació de risc, i joves que tenen problemes per l'ús de les TIC.

Activitats

Entrevistes i intervencions personalitzades amb les persones usuàries i/o la família.

Temporalització

Anual.

Avaluació

Indicadors quantitatius relacionats amb el nombre de persones usuàries ateses, derivacions i índex de retenció.

4.3.4.2. Programa d'Atenció a Pares, Mares i Parelles de Persones que consumeixen Drogues o en Situació de Risc, o amb un Ús Indegut de les TIC

Descripció

Es tracta d'oferir un servei d'informació, assessorament i orientació a pares, mares i parelles, que tenen un familiar que consumeix drogues o que està en situació de risc, o que està fent un ús indegut de les TIC amb l'objectiu de detectar el problema, orientar i facilitar estratègies per al seu abordatge.

Objectiu General

Capacitar als pares i mares, i les parelles de persones que consumeixen o en situació de risc, o que estan fent un ús indegut de les TIC en l'aplicació d'estratègies d'actuació.

Objectius Específics

- ✓ Suport, informació, orientació i assessorament.
- ✓ Facilitar un adequat enfocament de l'ús indegut i de l'abús de les drogues, ajudant a la seua comprensió.
- ✓ Facilitar un adequat enfocament de l'ús de les TIC, de l'abús i les seues conseqüències, ajudant a la seua comprensió.
- ✓ Dotar als familiars d'estratègies d'intervenció que els permeten actuar com a agents preventius.
- ✓ Afavorir el desenvolupament d'estratègies de comunicació.

Població Destinatària

Familiars de joves que consumeixen o s'han iniciat en un trastorn addictiu.

Activitats

- ✓ Xarrades informatives a grups de pares i mares.
- ✓ Entrevistes i atenció personalitzada amb la família.
- ✓ Orientació psicoterapèutica.

Temporalització

Anual.

Avaluació

- ✓ Indicadors quantitatius relacionats amb el nombre de persones usuàries ateses, derivacions, índex de retenció.
- ✓ Indicadors qualitatius relacionats amb el grau de satisfacció.

4.3.4.3. Programa: “Curs d'Informació sobre Drogues per a Menors amb Infraccions per Tinença i Consum de Drogues en la Via Pública”

Descripció

En la societat actual l'oci i el temps lliure de les persones menors d'edat s'acompanyen en ocasions de conductes de risc enfront de les drogues.

La Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana, acorda informar, educar per a la salut, modificar comportaments de la població en general, així com especialment l'orientació i el suport a menors que consumeixen.

Des de l'inici del Programa per a Menors, l'any 2004, s'ha anat adequant el procediment d'actuació sobre la base de l'experiència, l'avaluació i l'esperit de la norma legal, i consolidant els seus objectius i finalitat.

Objectiu General

Facilitar a la persona menor d'edat, amb conductes de risc enfront de les drogues detectades per la Policia Local, informació suficient i adequada per a proporcionar-li una visió més completa sobre els problemes que estes li poden ocasionar.

Objectius Específics

- ✓ Propiciar un canvi d'actitud en la persona menor d'edat davant les conductes de risc amb les drogues perquè pugui desenvolupar un canvi positiu en la seua conducta cap a estes:
  - o Desmitificant errors.
  - o Fomentant actituds sanes.
  - o Facilitant una comprensió més àmplia d'aquest complex problema individual, familiar i social.
  - o Impulsar-los a cercar altres alternatives més sanes de relació i diversió.

- ✓ Informar al pare i la mare o tutors de la persona menor d'edat que esta està desenvolupant conductes de risc pel que fa a les drogues i facilitar-los suport tècnic a través del programa.

Població Destinària

Menors d'edat amb conductes de risc enfront de les drogues detectades per la Policia Local.

Activitats

- ✓ Curs Preventiu de Promoció de la Salut davant conductes de risc amb les drogues.
- ✓ Actuació individualitzada amb la persona afectada i la seua família.

Temporalització

Al llarg de tot l'any.

Avaluació

Relació existent entre el nombre de persones menors d'edat, acompanyades d'algun progenitor, a les quals s'ha informat de la possibilitat de realitzar el curs i el nombre de persones assistents als cursos.

4.3.4.4. Programa de Formació de Pares i Mares. “Escola de Pares i Mares”

Descripció

La família és el primer i el més important agent socialitzador dels seus fills i filles. Compartim i reconeixem que actuar com a pares i mares és un dels treballs més difícils, més compromesos i, al mateix temps, més gratificants que puga haver-hi; però també que als pares i mares no se'ls proporcionen les “eines” necessàries per a açò. Als pares i mares moltes vegades se'ls responsabilitza i culpa, però no se'ls educa i prepara per a la seua funció. El bon pare o la bona mare no solament naixen, sinó que també es fan. Abordar la funció de pares i mares amb responsabilitat requereix compromís i preparació.

Objectius Generals

- ✓ Sensibilitzar als pares i mares perquè exercisquen la seua funció d'agents educatius i preventius en la família.
- ✓ Formar als pares i mares dotant-los de més recursos i habilitats per a millorar la seua funció socialitzadora-educativa i preventiva dins de la família.

Objectius Específics

- ✓ Oferir informació, assessorament i coneixements bàsics sobre temes relacionats amb l'educació i la formació dels fills i les filles.
- ✓ Facilitar més recursos educatius per al desenvolupament de la personalitat dels fills i les filles, així com per a l'assoliment d'actituds, valors, habilitats personals i socials sanes, que els permeten afrontar de manera responsable la realitat de la seua vida.
- ✓ Promoure l'intercanvi enriquidor d'experiències entre els pares i mares que assisteixen.
- ✓ Desenvolupar la personalitat i unes actituds i valors sòlids.
- ✓ Facilitar informació sobre les drogues i altres trastorns addictius per a ajudar als pares i mares en la seua funció d'agents preventius en els seus fills i filles.

Població Destinària

El programa es realitza en els Centres Educatius que ho sol·liciten i es dirigeix a tots aquells pares i mares amb filles o fills menuts i/o adolescents, i als qui contempen la possibilitat de tindre'n.

Activitats

Oferiment dels Cursos de Primer Nivell i de Segon Nivell, i l'Escola Infantil (per a edats de 3 a 6 anys) als Centres Educatius per als pares i mares durant el Curs Escolar, en huit classes, abordant els següents temes:

La socialització a través de la família; la paternitat i maternitat responsables; pares i mares preparats: estils i pautes educatives; tècniques de comunicació: l'escolta activa; les etapes evolutives de l'ésser humà; la personalitat: desenvolupament i components; les relacions interpersonals; la prevenció de les drogodependències i altres conductes addictives a través de la família.

El programa es desenvolupa a través de sessions teòriques-pràctiques amb un enfocament dinàmic i participatiu.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

- ✓ Qüestionari previ.
- ✓ Indicadors quantitativs relacionats amb el nombre de persones usuàries ateses.
- ✓ Control de l'assistència i permanència en les sessions.
- ✓ Nombre de Diplomes lliurats.
- ✓ Qüestionaris d'Avaluació: Del programa. De docents.

4.3.4.5. Programa per a Adolescents “Avatars de Ser Adolescent Hui”

Complementari de l'Escola de Pares i Mares, es realitza en col·laboració amb l'Àrea Escolar. Es tracta d'un cicle de Tallers participatius dirigits a grups d'adolescents en Col·legis i Instituts de la Ciutat de València. Consta de dues activitats.

Descripció

La persona adolescent, en l'actualitat, està vivint el seu procés evolutiu en una època complexa i plena de dificultats, que pot afectar a l'elaboració i desenvolupament d'actituds i valors negatius, la qual cosa pot dificultar el trànsit cap a la seua etapa adulta.

Els pares i mares es troben moltes vegades desbordats davant certes situacions i conflictes que els plantegen els seus fills o filles. Abordar adequadament estes situacions és ajudar-los en la seua funció parental.

Objectiu General

Contribuir a la conscienciació i reflexió sobre els diversos aspectes que implica ser adolescent hui, facilitant la resolució de situacions que

generen conflicte i malestar en els àmbits del desenvolupament (individual, familiar, grupal, escolar i social), per a promoure un creixement personal més saludable, tant físic com psicològic.

Objectius Específics

- ✓ Aconseguir un major creixement personal en la població adolescent que ajude en la construcció del projecte de ser persones adultes.
- ✓ Aconseguir un major acostament cap als seus pares i mares per a millorar les relacions familiars.
- ✓ Aconseguir un major compromís en les seues activitats escolars.
- ✓ Facilitar la resolució de situacions que generen conflicte i malestar en els àmbits de desenvolupament (individual, familiar, grupal, escolar i social).
- ✓ Afavorir, en el seu àmbit social, una busca d'alternatives més saludables i preventives del consum de drogues i de l'ús indegut de les TIC.

Població Destinària

Alumnat dels centres escolars del municipi de València amb edats compreses entre els 13 i els 18 anys.

Activitats

Realització de Tallers participatius en els Centres Educatius d'ESO i Instituts, a demanda dels centres. Cada Taller consta de dues sessions, d'hora i mitja de duració amb els següents continguts:

- ✓ Ser adolescent hui: aspectes físics, socioculturals i psicològics.
- ✓ Construint la personalitat: estereotips, allò "normal"; ser "home", ser "dona" i ser persona.
- ✓ El "endins": avatars d'una nova relació amb el pare i la mare.
- ✓ El "fora": diversió, amics i amigues, estudi, consumisme (drogues, etc.) i altres avatars.
- ✓ Cap a la busca d'altres alternatives de diversió sanes, sense drogues.
- ✓ Cap a la construcció del projecte de ser persona adulta.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

- ✓ Qüestionari previ.
- ✓ Indicadors quantitativs relacionats amb el nombre de persones usuàries ateses.
- ✓ Qüestionaris d'Avaluació del Programa i a Docents.

4.3.4.6. Xarrades de Prevenció de les Drogodependències i Altres Trastorns Addictius a través de la Família

Descripció

El consum de drogues s'està convertint cada vegada més en un problema d'enorme transcendència per a les famílies. I actualment també els problemes derivats de l'ús indegut de les TIC. És a la família, després de la pròpia persona que consumeix, a qui més directament afecta. També, per extensió, a la societat en general i, dins d'ella, a l'Escola en particular.

Els pares i mares són els primers i més importants agents preventius per als seus fills i filles. Per això se'ls ofereix informació sobre les drogues: dels seus efectes i conseqüències; així com de les conseqüències de l'ús indegut de les TIC, i aspectes per a la prevenció de les addiccions.

Objectius Generals

- ✓ Sensibilitzar als pares i les mares sobre la problemàtica de les addiccions (a substàncies i a les TIC) perquè exercisquen la seua funció d'agents preventius en la família.
- ✓ Formar als pares i les mares dotant-los de més recursos i habilitats per a millorar la seua funció preventiva dins de la família.

Objectius Específics

- ✓ Oferir informació sobre temes relacionats amb les drogues i altres trastorns addictius.
- ✓ Facilitar informació sobre recursos en drogodependències i altres trastorns addictius.

Població Destinataria

El programa es realitza en els Centres Educatius que ho sol·liciten i es dirigeix a pares, mares i familiars.

Activitats

Consta de tres xarrades d'hora i mitja de duració en les quals s'aborden els següents temes:

- ✓ Conceptes bàsics.
- ✓ Classificació.
- ✓ Efectes sobre el Sistema Nerviós Central.
- ✓ Procés d'una drogodependència i/o trastorn addictiu.

- ✓ Conseqüències del consum.
- ✓ Pautes preventives.
- ✓ Indicadors de consum.
- ✓ Què fer davant del consum.
- ✓ L'ús indegut de les TIC, les seues conseqüències i pautes preventives.

És el programa que es realitza dins de l'Escola de Pares i Mares que també s'ofereix per als Centres que ho sol·liciten, encara que no realitzen l'Escola de Mares i Pares.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

- ✓ Qüestionari previ.
- ✓ Control de l'assistència i permanència en les tres sessions.
- ✓ Qüestionaris d'Avaluació del Programa i a Docents.

4.3.4.7. Xarrades de Prevenció de les Drogodependències i Altres Trastorns Addictius a Pares i Mares i Fills i Filles.

Descripció

Quan la mateixa informació sobre les drogues i les seues conseqüències la reben conjuntament els pares i mares amb els seus fills i filles, es desfan confusions i errors que perjudiquen, en molts casos, l'eficàcia de l'acte preventiu. És una estratègia més d'abordatge per a la prevenció d'este complex problema.

Objectius Generals

- ✓ Sensibilitzar als pares, mares i fills i filles, conjuntament, sobre la problemàtica de les addiccions (a substàncies i a les TIC) perquè servisca d'element preventiu.
- ✓ Informar als pares, mares i fills i filles dotant-los de més recursos i habilitats per a abordar millor el problema de les drogodependències i altres trastorns addictius.

Objectius Específics

- ✓ Oferir informació sobre temes relacionats amb les drogodependències i altres trastorns addictius.
- ✓ Facilitar informació sobre recursos en drogodependències i altres trastorns addictius.

Població Destinatària

El programa s'ofereix als centres que ho sol·liciten i aconseguen reunir a pares i mares amb els seus fills i filles conjuntament.

Activitats

Consta de dues xarrades d'hora i mitja de duració en les quals s'aborden els següents temes:

- ✓ Conceptes bàsics.
- ✓ Classificació.
- ✓ Efectes sobre el Sistema Nerviós Central.
- ✓ Procés d'una drogodependència.
- ✓ Conseqüències del consum.
- ✓ Pautes preventives.
- ✓ Què fer davant del consum.
- ✓ L'ús indegut de les TIC, les seues conseqüències i pautes preventives.

És el programa que es realitza dins de l'Escola de Pares i Mares que també s'ofereix per als Centres que ho sol·liciten i que no realitzen l'Escola de Pares i Mares.

Temporalització

Curs Escolar.

Avaluació

- ✓ Qüestionari previ.
- ✓ Control de l'assistència i permanència en les dues sessions.
- ✓ Qüestionaris d'Avaluació del Programa i a Docents.

4.4. Àmbit d'Oci i Temps Lliure

4.4.1. Definició

La consolidació en els últims anys de certs fenòmens relacionats amb els consums de drogues entre adolescents i joves, i més en particular el protagonisme que el consum d'alcohol i en menor mesura d'altres substàncies il·lícites, han aconseguit com a formes d'ocupació del temps d'oci de bastants adolescents i joves, ha portat a esta àrea a dissenyar una sèrie de programes i actuacions per a previndre les drogodependències i altres trastorns addictius en el temps lliure.

La generació d'alternatives d'oci i temps lliure com a estratègia preventiva es fonamenta en la consideració del temps d'oci com un espai de socialització que, a través d'activitats atractives per a menors i joves, potencien factors de protecció enfront del consum de drogues.

Així doncs, esta àrea impulsa diferents actuacions entre les quals destaquen l'organització d'activitats esportives i culturals de caràcter extraescolar destinades a previndre el consum de drogues i altres trastorns addictius i la realització de diverses actuacions en el camp de la sensibilització social.

Amb estes iniciatives es pretén donar una resposta global i sistemàtica a un fenomen clarament consolidat en la cultura juvenil, com és l'associació entre l'oci i l'ús d'alcohol i altres substàncies.

Una de les estratègies preventives assajades en el camp de la prevenció és la "generació d'alternatives" i dins d'elles, les que han demostrat una major eficàcia i que es poden desenvolupar des de contextos d'oci han sigut:

- ✓ Estratègies d'influència, amb la finalitat d'incrementar els coneixements i modificar les actituds enfront de les drogues, i que es concreten en activitats informatives i de sensibilització (fàcilment canalizables en espais d'oci).
- ✓ Estratègies de desenvolupament de competències, amb la finalitat de millorar els recursos i les habilitats personals per a tindre la capacitat de desenvolupar el propi "acte-prevenció" enfront de les drogodependències i altres trastorns addictius.

Estes són, doncs, les directrius que, des de l'Àrea d'Alternatives d'Oci i Temps Lliure, es plantegen en la consecució de la prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius en este àmbit.

4.4.2. Objectius Generals

- ✓ Incrementar les ofertes alternatives d'oci dirigides a adolescents i joves.
- ✓ Fomentar activitats saludables en eixe període de temps.
- ✓ Promocionar l'adquisició d'habilitats i valors com a agents preventius.
- ✓ Programar activitats on el factor econòmic no siga obstacle per a les persones que participen, joves i adolescents.

4.4.3. Objectius Específics

- ✓ Difondre a tots els centres escolars i juvenils de la ciutat els programes de prevenció d'oci i temps lliure que es troben a la seua disposició en esta UPCCA.
- ✓ Potenciar l'activitat preventiva en addiccions en temps d'oci en els centres escolars que ho sol·liciten.
- ✓ Fomentar la utilització d'espais esportius i/o culturals públics dels barris per a afavorir l'oci juvenil.
- ✓ Atendre el 100% de les demandes d'associacions i grups juvenils en les seues necessitats d'informació sobre addiccions i oci alternatiu.
- ✓ Potenciar la difusió i la participació de la població de joves en determinades activitats esportives millorant la taxa de cobertura actual.
- ✓ Formar monitors/es en temps d'oci com a agents preventius per al desenvolupament de programes propis.
- ✓ Avaluar quantitativa i/o qualitativament els programes oferits amb la finalitat de modificar i millorar el desenvolupament i cobertura d'estos.

4.4.4. Programes i Actuacions

4.4.4.1. Programa d'Oci i Temps Lliure “En eixir de Classe”

Descripció

Activitats lúdiques-educatives que es duen a terme en l'entorn escolar, però en període no lectiu com a alternatives d'oci saludable al llarg de tot el Curs Escolar.

Objectius Generals

- ✓ Oferir alternatives saludables a una franja de la població escolar (xiquets, xiquetes i preadolescents) per a l'ocupació del temps lliure.
- ✓ Educar per a la Salut.
- ✓ Formar en valors i normes.

Objectius Específics

- ✓ Fomentar les Actituds cap a la Salut.
- ✓ Fomentar l'Autoestima.
- ✓ Fomentar la Presa de decisions.
- ✓ Fomentar l'Empatia.
- ✓ Conèixer en quines activitats reparteix esta població el temps lliure.
- ✓ Informar sobre possibles alternatives per a l'ocupació del temps d'oci.

Població Destinatària

Escolars amb edats compreses entre els 8 i els 12 anys (2n i 3r Cicle d'Ensenyament Primari).

Activitats

Realització de:

- ✓ Tallers.
- ✓ Jocs.
- ✓ Club d'hàbits saludables.

Les activitats es desenvolupen durant tot el Curs Escolar a raó de dues sessions setmanals d'hora i mitja cadascuna. Estes són desenvolupades per Personal Monitor d'Oci i Temps Lliure especialment format en el contingut d'este programa i en la Prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius en estes edats.

Materials

- ✓ Jocs i material didàctics per al desenvolupament de les activitats.
- ✓ Material esportiu.

Temporalització

Curs Escolar (des d'octubre a maig).

Avaluació

- ✓ Avaluació del procés. S'elaboraran els registres de seguiment en els quals constaran les persones participants, així com el grau d'assistència de cadascuna.
- ✓ Avaluació dels resultats.
  - Qüestionari d'avaluació per a l'alumnat (Avaluació qualitativa). Este qüestionari, adequadament validat, es passa al principi i al final del curs, avaluant variables del tipus: Empatia, actituds enfront de la salut, autoestima i presa de decisions com a determinants, a mitjà i llarg termini, de risc de consum de substàncies.
  - Qüestionari d'avaluació per a cada monitor/a.

4.4.4.2. Programa d'Oci i Temps Lliure: “Viu l'Estiu”

Descripció

Durant l'estiu el temps dedicat a l'oci és molt major; si a més tenim en compte que les famílies per unes o altres causes no poden ocupar-se de la població diana d'este programa, entenem que existeix un risc incrementat en l'adquisició d'hàbits NO saludables amb un alt component afavoridor d'actituds PRO consum.

Consisteix, doncs, este programa en la realització d'activitats d'oci i temps lliure que promoguen el desenvolupament personal i social de la infància i de la joventut en àmbits tan importants com l'Educació per a la salut i la formació en valors i normes.

Este programa es realitza en col·laboració amb la Regidoria de Joventut i el Pla Nacional sobre Drogues del Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat.

Objectius Generals

- ✓ Oferir alternatives saludables per a l'ocupació del temps lliure en joves i adolescents.
- ✓ Educar per a la salut.
- ✓ Formar en valors i normes.

Objectius Específics

- ✓ Fomentar les Actituds cap a la Salut.
- ✓ Fomentar l'Autoestima.
- ✓ Fomentar la Presa de decisions.
- ✓ Fomentar l'Empatia.
- ✓ Conèixer en quines activitats reparteix la joventut el temps lliure.
- ✓ Informar sobre possibles alternatives per a l'ocupació del temps lliure.

Població Destinària

Població amb edats compreses entre els 10 i els 14 anys.

Activitats

Les activitats es desenvolupen en els següents grups:

- ✓ Tallers
- ✓ Jocs
- ✓ Consell d'aprenents de savis
- ✓ Casal d'Esplai del Saler (València): Educació medi-ambiental
- ✓ Activitats en la Platja de la Malva-Rosa (Bibliomar, recursos educatius i culturals de la zona)

Les activitats de Jocs, Tallers i Consell d'aprenents de savis, es desenvolupen en 5 Centres Municipals de Joventut que col·laboren amb el Pla Municipal de Drogodependències.

Materials

- ✓ Jocs didàctics
- ✓ Material esportiu
- ✓ Materials propis per a la realització de les activitats del Casal d'Esplai i dels propis recursos municipals utilitzats en el desenvolupament del programa.

Temporalització

Quatre setmanes d'activitats, entre els mesos de juny i juliol.

Avaluació

- ✓ Avaluació del procés:
  - S'elaborarà una base de dades de seguiment en la qual constaran les persones inscrites, així com el grau d'assistència i participació.
- ✓ Avaluació dels resultats (Quantitativa):
  - Qüestionari d'avaluació per a persones participants.
  - Qüestionari d'avaluació per al personal monitor.

4.4.4.3. Programa de Suport a Esdeveniments Lúdics-Esportius

4.4.4.3.1. Torneig Municipal d'Escacs "Joc Net"

Descripció

S'ha dissenyat esta activitat, amb la finalitat d'afavorir les alternatives d'oci i temps lliure saludables, utilitzant el joc dels escacs com un instrument preventiu enfront del consum de substàncies.

Es realitza conjuntament pel PMD/UPCCA-València i la Fundació Esportiva Municipal (FDM) de l'Ajuntament de València.

Objectiu General

Generar alternatives d'oci i temps lliure saludables afavorint que determinats espais lúdics de la ciutat es convertisquen en factors de protecció enfront de conductes de risc mitjançant el desenvolupament del campionat d'escacs.

Objectius Específics

- ✓ Augmentar les alternatives d'oci i temps lliure per a xiquets, xiquetes i joves.
- ✓ Promocionar els escacs en la població infantil i juvenil.
- ✓ Afavorir hàbits de vida saludables promocionant l'esport, en este cas els escacs, com a factor de protecció.

Població Destinataria

El programa està dirigit a la Població infantil i juvenil amb edats entre els 6 i els 16 anys.

Activitats

- ✓ Organització de partides d'escacs sobre la base de les categories establides (sub 8, sub 10, sub 12, sub 16).
- ✓ Les activitats es realitzen en una fase preliminar en espais públics oberts de 6 Juntes de Districte repartides pel Municipi, realitzant-se la fase final en un entorn emblemàtic de la ciutat.

Materials

- ✓ Materials divulgatius de prevenció.
- ✓ Materials per a jugar als escacs.
- ✓ Premis individuals per categories.

Temporalització

Durant el segon semestre de l'any, amb una duració aproximada de dos mesos.

Avaluació

- ✓ Avaluació del procés. Elaboració d'una base de dades de seguiment amb constància de les persones que participen, així com el grau d'assistència de cadascuna.
- ✓ Avaluació dels resultats (Fonamentalment quantitativus).

4.4.4.3.2. Programa de Col·laboració en Activitats Esportives

Descripció

Realització d'activitats esportives en les quals participa una gran part de la població, independentment de la franja d'edat. Generalment es tracta de Carreres i curses populars que es realitzen en diferents àrees del municipi i a les quals el PMD/UPCCA-València presta suport econòmic per a la seua organització a canvi de la inclusió de missatges preventius en el desenvolupament de l'esdeveniment.

Objectius Generals

- ✓ Afavorir la realització d'activitats esportives com a alternatives d'oci saludables.
- ✓ Difondre missatges preventius enfront del consum de substàncies.

Objectius Específics

- ✓ Conscienciar de la importància de les activitats esportives com a factors de protecció davant de les conductes de risc.
- ✓ Proporcionar relacions intergeneracionals.
- ✓ Afavorir hàbits de vida saludables.

Població Destinatària

Tota la Població en general.

Activitats

- ✓ Carreres populars.
- ✓ Esdeveniments esportius susceptibles de ser patrocinats.

Temporalització

Al llarg de l'any.

Avaluació

S'elaborarà una base de dades de seguiment en la qual constaran les persones participants.

4.4.4.4. Programa de Formació de Personal Monitor en Prevenció de Drogodependències i Altres Trastorns Addictius en Temps d'Oci

Descripció

Es tracta d'un curs de formació específica prèvia al desenvolupament de certes activitats del Pla.

Objectius Generals

La formació del personal monitor i joves que desenvolupen la seua activitat en el temps lliure en els programes del Pla.

Objectius Específics

Aconseguir que els monitors i monitores adquirisquen habilitats que ajuden en la prevenció de les conductes addictives en el temps d'oci.

Població Destinatària

Monitors i monitores qualificats en oci i temps lliure.

Activitats

Sessions de formació amb una duració variable segons les activitats dels diferents programes.

Temporalització

Variable segons el programa i adaptada als terminis de les edicions.

Avaluació

S'elaborarà una base de dades de seguiment en la qual constaran les persones participants.

4.4.4.5. Programa de Suport i Assessorament a Entitats

Descripció

Sessions formatives dirigides a les persones integrants de les entitats que així ho sol·liciten.

Objectius Generals

Formació per a la salut en el temps d'oci atenent a les necessitats que manifeste cada entitat que ho sol·licite.

Objectius Específics

Suport i assessorament a les institucions, les ONG, etc., en el desenvolupament d'activitats, la finalitat de les quals serà la prevenció de les conductes addictives en el temps d'oci.

Població Destinària

Entitats públiques i privades del municipi de València.

Activitats

Sessions de formació amb una duració variable segons les necessitats de cada entitat que ho sol·licite.

Temporalització

Variable segons la finalitat de l'actuació i l'entitat a la qual va dirigida.

Avaluació

S'elaborarà una base de dades de seguiment en la qual constaran les persones participants.

4.4.4.6. Intervenció en Barris (INBAS)

Descripció

Creació d'una línia de subvencions tendents al suport de les ONG, associacions veïnals (AAVV), associacions juvenils, etc. dels barris de València en activitats dirigides cap a la prevenció de les conductes addictives.

Objectiu General

Prevenció de conductes addictives en els diferents barris del municipi.

Objectius Específics

- ✓ Generar alternatives d'oci i temps lliure.
- ✓ Donar a conèixer les activitats de la UPCCA-València i les seues directrius.
- ✓ Donar suport econòmic i tècnic a les activitats de les ONG i associacions del municipi en el camp de la prevenció de les conductes addictives.
- ✓ Intervindre en els barris a través d'infraestructures ja existents.

Població Destinatària

Intervenció en població de qualsevol franja d'edat.

Activitats

Totes aquelles proposades per ONG i associacions que siguen susceptibles de ser subvencionades.

Materials

Els necessaris per al desenvolupament de les activitats.

Temporalització

Al llarg de tot l'any i variant segons el tipus d'activitat proposada.

Avaluació

- ✓ Interna per part de l'ONG o associació subvencionada.
- ✓ Externa per part del personal tècnic de la UPCCA-València.

4.4.4.7. Esport Segur: VIGORÈXIA

Descripció

Donar a conèixer la realitat de l'Esport Segur, en este cas: la Vigorèxia.

Objectiu General

Previndre les conductes addictives en l'esport.

Objectius Específics

- ✓ Evitar el consum abusiu i sense control de substàncies químiques (anabolitzants) en persones usuàries de gimnasos i centres esportius.
- ✓ Informar dels riscos de l'ús d'estes substàncies a aquelles persones que ja les estiguen utilitzant.
- ✓ Donar a conèixer els avantatges de "l'Esport Net".
- ✓ Canalitzar la demanda d'informació en estos centres.

Població Destinatària

Persones usuàries de gimnasos i centres esportius del municipi.

Activitats

- ✓ Campanya informativa enfront del consum abusiu.
- ✓ Assessorament a demanda sobre el problema.

Materials

- ✓ Carta de presentació de la Campanya a l'equip directiu dels centres esportius.
- ✓ Cartells i/o díptics informatius per als centres esportius.

Temporalització

Anual.

Avaluació

- ✓ Quantitativa:
  - Nombre de Cartells distribuïts i situats.
  - Nombre de Sol·licituds d'informació.

4.4.4.8. Col·laboració amb el Programa de Prevenció i Reducció de Riscos de joves en espais d'oci nocturn

Descripció

Col·laboració amb el Servei de Joventut a través del Programa de Prevenció i Reducció de Riscos de joves en espais d'oci nocturn.

Objectiu General

Prevenció de les conductes addictives en el temps d'oci nocturn.

Objectius Específics

- ✓ Previndre el consum d'alcohol.
- ✓ Reduir el risc d'accidents de trànsit.
- ✓ Reduir el risc d'embarassos no desitjats.
- ✓ Millorar la convivència en les zones d'oci nocturn (disminució de la brutícia, del soroll, etc.)

Població Destinària

Joves que acudeixen a les zones d'oci nocturn.

Activitats

Intervencions seqüenciades en les diferents àrees d'oci nocturn de la ciutat a través d'agents mediadors socials i voluntariat prèviament formats.

Materials

- ✓ Fullets informatius de l'alcohol.
- ✓ Preservatius.
- ✓ Alcoholímetres.
- ✓ Fullets informatius del "Corre-nit".
- ✓ Borses per als desperdicis (deixalles).

Temporalització

Al llarg de tot l'any en les diverses "zones-diana" del municipi.

Avaluació

- ✓ Qualitativa: mitjançant enquestes voluntàries a persones usuàries de les zones d'oci nocturn.
- ✓ Quantitativa: Nombre dels diferents materials repartits.

4.5. Altres Àmbits

4.5.1. Programa d'Intervenció Laboral

Descripció

Els problemes associats al consum de drogues tenen importants conseqüències en l'àmbit laboral, generant perjudicis directes, tant a l'empresa, com a la salut i integritat de treballadors i treballadores. L'àmbit laboral suposa un espai idoni per al desenvolupament de programes de prevenció ja que assegura una estructura organitzativa a partir de la qual es podrà intervindre a llarg termini, com un espai d'aprenentatge en valors, hàbits i comportaments d'educació per a la salut.

Objectiu General

Facilitar el desenvolupament d'actuacions en l'àmbit laboral encaminades a millorar la salut laboral, mitjançant la prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius.

Objectius Específics

- ✓ Formar agents de salut laboral en la prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius.
- ✓ Recolzar, informar i orientar al personal facultatiu i professionals de les empreses en la derivació a recursos assistencials.
- ✓ Motivar i col·laborar amb el Departament de Prevenció de Riscos Laborals en l'engegada i disseny de recerques i campanyes de prevenció dins de l'àmbit laboral.

Població Destinària

Personal de l'àmbit laboral (empresaris/àries, directius/ives, treballadors/es, sindicalistes, gabinets de prevenció de riscos laborals...)

Activitats

- ✓ Sessions informatives.
- ✓ Cursos de formació en prevenció de drogodependències i altres trastorns addictius per a agents de salut laboral.
- ✓ Fullets divulgatius sobre les conseqüències del consum de drogues dins del treball i també en l'àmbit general.

Temporalització

Anual.

Avaluació

- ✓ Nombre de participants.
- ✓ Avaluació qualitativa del curs.

4.5.2. Programa d'Actuació amb Grups en Risc d'Exclusió Social

Descripció

Una de les conseqüències del desequilibri en la distribució de la riquesa és l'exclusió social, sent una expressió de les desigualtats en la societat actual. Amb el programa es pretén millorar el coneixement específic dels hàbits socials que són afavoridors del consum abusiu de drogues en estos col·lectius, previndre les seues conseqüències i tractar d'evitar el risc d'exclusió social que suposen estos comportaments.

Objectiu General

Previndre la morbiditat i la mortalitat relacionada amb el consum abusiu de drogues en els col·lectius en risc d'exclusió social no addictes, principalment persones consumidores d'alcohol.

Objectius Específics

- ✓ Informar de les conseqüències nocives del consum de drogues en el desenvolupament individual, familiar, escolar, laboral i social.
- ✓ Informar i assessorar sobre els recursos existents.
- ✓ Reduir el consum abusiu de drogues, especialment l'alcohol.

Població Destinatària

Grups en risc d'exclusió social: Immigrants, joves amb mesures judicials, dones maltractades, minories ètniques, etc.

Activitats

- ✓ Taller de prevenció del consum de drogues per a joves amb mesures judicials.
- ✓ Taller de prevenció del consum de drogues i d'embarassos no desitjats en els col·lectius de dones en risc d'exclusió social.
- ✓ Per a l'adequada realització de les activitats es precisa el coneixement dels hàbits de consum d'estos col·lectius, per la qual cosa es farà un estudi previ així com un altre estudi en finalitzar el programa.
- ✓ Les activitats es desenvoluparan en coordinació amb els recursos socials existents en el Municipi i les diferents àrees del PMD/UPCCA-València.

Temporalització

El programa es desenrotllarà al llarg de tot l'any.

Avaluació

A partir de contrastar la relació existent entre els resultats de l'estudi previ a la iniciació del programa i els que es troben en finalitzar el programa.

CAPÍTOL V. ACTUALITZACIONS I CRONOGRAMA

Els Objectius Generals són els eixos fonamentals del Pla Municipal sobre Trastorns Addictius 2016-2021, per la qual cosa la previsió quant a Cronograma i Temporalització és l'execució anual de cadascun dels Programes exposat en el Pla, amb la significació dels seus Objectius Generals i dels seus Objectius Específics, tot açò en funció de les decisions polítiques, organitzatives, pressupostàries i administratives municipals.

Si durant la vigència del present Pla Municipal sobre Trastorns Addictius 2016-2021, calguera adaptar, eliminar o crear algun Programa en funció de les necessitats detectades en el municipi de València, es faria sempre com a millora i enriquiment d'este; amb els informes econòmics i administratius municipals pertinents en cada cas, amb l'acord i la conformitat del Servei de Gestió en Drogodependències, de la Direcció General d'Assistència Sanitària de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública de la Generalitat Valenciana.

El Pla es realitzarà des de l'any 2016 fins a l'any 2021 i els terminis d'execució aniran de conformitat amb la temporalització de cadascuna de les activitats que es desenvoluparan periòdicament.

CAPÍTOL VI. COORDINACIÓ INSTITUCIONAL I PARTICIPACIÓ SOCIAL

Com ja s'ha exposat en l'apartat 2.1. del Pla Municipal sobre Trastorns Addictius, la majoria d'esforços en matèria de prevenció de les addiccions es dirigeixen a l'àmbit educatiu, sent el nombre de centres i d'escolars del municipi de València els assenyalats en el següent quadre:

Recursos Educatius	Centres	Alumnat
E. Infantil	348	29.689
E. Primària	167	42.117
E. Secundària	109	28.837
Batxillerat	67	12.095
Cicles Formatius G.M.	51	8.658
Cicles Formatius G.S.	47	12.660

A més dels Centres Educatius, les activitats informatives i formatives en matèria de prevenció van dirigides als següents recursos existents en la ciutat de València.

Recursos Existents	Nombre
UCA	6
UDH	3
Associacions de Drogues	10
Associacions Ciutadanes	680
Associacions Juvenils	52
Associacions Culturals	61
Associacions de Veïns i Veïnes (AAVV)	81
Associacions, Clubs i Federacions Esportives	142
Regidories	15
Junttes Municipals	7
Centres Municipals de Servicis Socials	11
Centres Municipals de Joventut	11
Universitats Populars	29
Biblioteques	75
CEFIRE	1
AMPA	335
Universitats	4
Hospitals	12
Centres de Salut i d'Especialitats	42
Col·legis Professionals	9

La Coordinació Institucional i la Participació Social que es realitza des de la Unitat de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives (UPCCA-València) està basada en:

1. Enviament periòdic a tots els recursos existents en la ciutat de la informació de totes les activitats que es realitzen en la UPCCA/València, perquè:

- S'inscriuen i participen en aquelles que desitgen.
- Difonguen els continguts de les activitats que es realitzen.
- Obtinguen la informació que precisen per al desenvolupament de les seues activitats institucionals i/o professionals.
- Etc.

Exemple: Programa de Formació de Pares i Mares. "Escola de Pares i Mares".

S'envien tres cartes a cada Centre Educatiu de la ciutat de València (Direcció del Centre, Consell Escolar, AMPA) amb els continguts del Programa per al Curs Escolar vinent. Cada Centre decideix participar o no en el Programa i envia a la UPCCA-València una proposta per a la seua inclusió en este. Una vegada acabat el termini d'inscripció per a l'activitat, es realitza un calendari d'activitats que inclou els col·legis on es van a desenvolupar les classes del Programa, professionals que les imparteixen, les hores i les dates d'inici, realització i final. Tota esta planificació se li comunica per carta a l'AMPA. Es preparen en caixes els materials didàctics per a cada Centre Educatiu i se'ls fan arribar als centres abans de l'inici de les classes.

2. Reunions presencials periòdiques amb professionals d'altres Servicis Municipals de les 15 Regidories amb les quals existeix relació per a la realització de les activitats conjuntes.

Exemple: Programa de Sensibilització per al Compliment Adequat de la Llei 10/2014 de Salut de la Comunitat Valenciana referent a la publicitat, promoció, venda, dispensació i consum de begudes alcohòliques, especialment en persones menors d'edat.

PUBLICITAT: "Actuacions enfront de la publicitat directa, indirecta o encoberta de begudes alcohòliques situada a menys de 200 metres lineals d'instal·lacions i centres de formació i educació, sanitaris, d'atenció socio sanitària i servicis socials". (Llei 10/2014, article 67.4)

Coordinació amb el personal tècnic del Servei d'Ocupació del Domini Públic Municipal, Assessoria Jurídica, Servei de Descentralització i Participació Ciutadana, Servei Central del Procediment Sancionador, etc., per a informar en els expedients de les llicències d'activitat i dels expedients sancionadors.

3. Reunions presencials periòdiques amb els membres de la comunitat escolar, docents, equips d'orientació, equips directius, mares i pares: Amb l'objectiu de tindre un contacte més personalitzat i poder atendre així millor a les seues necessitats.

4. Oferir als membres de la comunitat escolar cursos de formació en línia en prevenció de les addiccions: Per a contribuir a una major capacitat i sensibilització del professorat, de les mares i dels pares.

5. Tindre presència en internet a través de les pàgines web de la UPCCA-València: Per a facilitar l'accés a la informació del Servei de Drogodependències a tota la població i aprofitar les xarxes socials per a la difusió tant de les activitats municipals com d'aquelles que es comuniquen des dels centres escolars.

6. Difusió de la informació i reunions amb les Associacions.

7. Assessorament tècnic a professionals i representants d'entitats socials: Fundació Secretariat Gitano de la Comunitat Valenciana, Càrites, Projecte Home, APROVAT, AVANT, etc.

8. Participació en totes les Campanyes de Prevenció proposades per diferents Organismes i Institucions Públiques: Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública; Ministeri de Sanitat, Servicis Socials i Igualtat; Ministeri de l'Interior, etc.

9. Adhesió a les activitats i programes de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP) i de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies (FVMP).

10. Elaboració d'informes i realització de reunions presencials amb tots els estaments públics, privats o empreses que requerisquen dels servicis de la UPCCA-València: Empreses publicitàries, Junta Central Fallera, Federació Espanyola de Begudes Espirituoses (FEBE), Associació de Cervessers d'Espanya, AVACU, etc.

CAPÍTOL VII. AVALUACIÓ DEL PLA MUNICIPAL

L'establiment de sistemes d'avaluació anual al llarg del període de vigència del Pla Municipal sobre Trastorns Addictius 2016-2021 permetrà millorar la qualitat, l'efectivitat i l'eficiència dels programes d'actuació, conformement ja s'ha exposat en l'apartat del Pla 1.5.

L'Objectiu General de l'avaluació serà analitzar totes les activitats desenvolupades en cada Programa al llarg de la vigència temporal d'este, el que permetrà obtindre un millor coneixement de les capacitats, estimular l'activitat en aquelles àrees deficitàries, adequar-se a les noves necessitats o escenaris d'intervenció emergents, així com, augmentar la disponibilitat de dades.

Per a l'avaluació se seguiran els principis bàsics de l'avaluació de programes especificats en l'article 10 del Decret 78/1999, d'1 de juny, del Govern Valencià, i que són:

- Avaluació de Necessitats.
- Avaluació de la Implementació o Procés.
- Avaluació de la Cobertura.
- Avaluació de Resultats.
- Avaluació de l'Impacte.
- Avaluació Econòmica.
- Avaluació de la Col·laboració Inter-Institucional i Intra-Institucional.

Tot açò requerirà la col·laboració de personal tècnic extern, expert en estes tasques que bàsicament estaran centrades en:

7.1. Avaluació de Necessitats

Mitjançant el diagnòstic de la situació anual del municipi de València, en funció de les disponibilitats de recursos i de les demandes específiques que es realitzen periòdicament durant l'execució del Pla en una anualitat, es plantegen les necessitats per a l'exercici pressupostari de l'any següent. Estes se sotmetran a la consideració dels responsables polítics per a la seua aprovació o modificació si escau.

7.2. Avaluació de Processos

Anàlisi descriptiva de cadascuna de les Activitats que es detallen en els diferents programes d'actuació que constitueixen el Pla.

7.3. Avaluació de Resultats

Medició dels Objectius Específics de cadascun dels diferents programes d'actuació que constitueixen el Pla, mitjançant indicadors.

OBJECTIUS ESPECÍFICS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA

- ✓ Elevar el nivell d'informació, formació i sensibilització de tota la comunitat.
- ✓ Sistematitzar la informació recaptada per al seu tractament eficaç.
- ✓ Potenciar les relacions amb les estructures que constitueixen l'entramat social del Municipi de València.
- ✓ Promocionar la participació de tota la societat en la prevenció de les addiccions.
- ✓ Implementar i desenvolupar intervencions que donen resposta a aquelles necessitats i prioritats identificades per la comunitat i/o les investigacions realitzades.
- ✓ Construir mecanismes de coordinació institucional, amb les entitats interessades, per al desenvolupament de les accions preventives.
- ✓ Facilitar la intervenció de la comunitat a través dels òrgans de participació social de les institucions per al disseny, manteniment i desenvolupament de programes o servicis.

ACTIVITATS	INDICADORS
Elevar el nivell d'informació, formació i sensibilització de tota la comunitat.	Nombre de peticions d'informació, formació i assessorament i el nombre de respostes.
Sistematitzar la informació recaptada per al seu tractament eficaç.	Nombre de nous documents catalogats en el període referit.
Potenciar les relacions amb les estructures que constitueixen l'entramat social del municipi de València.	Nombre de reunions anuals.
Promocionar la participació de tota la societat en la prevenció de les addiccions.	Nombre d'intervencions, nombre de col·lectius i nombre de persones participants.
Implementar i desenvolupar intervencions que donen resposta a aquelles necessitats i prioritats identificades per la comunitat i/o les investigacions realitzades.	Quantificar el nombre de peticions i el nombre d'intervencions realitzades.
Construir mecanismes de coordinació institucional, amb les entitats interessades, per al desenvolupament de les accions preventives.	Nombre de contactes realitzats i nombre d'institucions participants.
Facilitar la intervenció de la comunitat a través dels òrgans de participació social de les institucions per al disseny, manteniment i desenvolupament de programes o servicis.	Nombre d'intervencions. Nombre de col·lectius. Nombre de persones participants.

OBJECTIUS ESPECÍFICS DE PREVENCIÓ ESCOLAR

- ✓ Potenciar l'activitat preventiva en addiccions en tots els Centres Escolars del Municipi.
- ✓ Difondre per tots els Centres Educatius del Municipi la totalitat dels programes de prevenció escolar que es troben a la seua disposició.
- ✓ Conèixer la situació en matèria de prevenció de drogodependències i altres addiccions en els Centres Educatius del municipi de València, per a adequar les actuacions a esta situació.
- ✓ Millorar la taxa de cobertura quant a l'orientació i l'assessorament al professorat mitjançant propostes metodològiques, recursos didàctics i materials per a facilitar la seua actuació.
- ✓ Atendre el 100% de les demandes del professorat quant a afavorir la seua formació en matèria de drogodependències i altres addiccions, capacitant-lo per a l'aplicació de programes adaptats a les necessitats dels alumnes i les alumnes.
- ✓ Facilitar al 100% de l'alumnat informació objectiva sobre les drogues i de l'ús de les TIC, segons els cicles educatius. Exemple: TIC a 6t d'Educació Primària i 1r de l'ESO.
- ✓ Millorar la taxa de cobertura quant a l'entrenament d'adolescents en habilitats per a prendre decisions autònomes i saludables.
- ✓ Millorar la taxa de cobertura quant a ensenyar a identificar i manejar les influències externes (socials i grupals).
- ✓ Obtindre dades sobre el consum de drogues i l'ús de les TIC en esta població, durant la vigència del Pla.

ACTIVITATS	INDICADORS
Potenciar l'activitat preventiva en addiccions en tots els Centres Escolars del Municipi.	Nombre de Centres Escolars que reben alguna acció de difusió. Nombre total de Centres Escolars.
Difondre per tots els Centres Educatius del Municipi la totalitat dels programes de prevenció escolar que es troben a la seua disposició.	Nombre de Centres Escolars que reben alguna acció relacionada amb la difusió de programes de prevenció disponibles. Nombre total de Centres Escolars.
Conèixer la situació en matèria de prevenció de drogodependències i altres addiccions en els Centres Educatius del municipi de València, per a adequar les actuacions a esta situació.	Estudi sobre drogodependències i altres addiccions en els Centres Educatius: SI NO
Millorar la taxa de cobertura pel que fa a l'orientació i l'assessorament al professorat mitjançant propostes metodològiques, recursos didàctics i materials per a facilitar la seua actuació.	Reunió anual amb la Comunitat Educativa. Nombre de Centres participants. Nombre de professionals que participen. Nombre de docents que reben assessorament mitjançant propostes metodològiques, recursos didàctics i materials.
Atendre el 100% de les demandes del professorat pel que fa a afavorir la seua formació en matèria de drogodependències i altres addiccions, capacitant-lo per a l'aplicació de programes adaptats a les necessitats dels alumnes i les alumnes.	Curs virtual "Educadrogas" Nombre de demandes de formació del professorat rebudes. Nombre de demandes de formació del professorat realitzades. Avaluació de satisfacció del professorat participant.
Facilitar al 100% de l'alumnat informació objectiva sobre les drogues i de l'ús de les TIC, segons els cicles educatius. Exemple: TIC a 6t d'Educació Primària i 1r de l'ESO.	Xarrades sobre drogodependències Nombre de Centres participants. Nivells atesos. Nombre d'alumnes participants. Taller Clickeando Nombre de Centres participants. Nivells atesos. Nombre d'alumnes participants.

	Taller Ludens Nombre de Centres participants. Nivells atesos. Nombre d'alumnes participants.
Millorar la taxa de cobertura quant a l'entrenament d'adolescents en habilitats per a prendre decisions autònomes i saludables.	Programes: "I tu, què en penses?" "I tu, què sents?" "Passa la Vida" "Em diuen Marcos" Nombre d'alumnes participants. Nombre de docents que participen. Nombre de Centres participants. Nombre de materials distribuïts a petició dels Centres Escolars. Avaluació final.
Millorar la taxa de cobertura quant a ensenyar a identificar i manejar les influències externes (socials i grupals)	Programa "Ciudadans" Nombre d'alumnes participants. Nombre de docents que participen. Nombre de Centres participants. Nombre de materials distribuïts a petició dels Centres Escolars. Avaluació final.
Obtindre dades sobre el consum de drogues i l'ús de les TIC en esta població, durant la vigència del Pla.	Enquestes i Estudis sobre addiccions en el Municipi Grup d'edats. Nombre de persones participants. Estudi descriptiu de resultats.

OBJECTIUS ESPECÍFICS DE PREVENCIÓ FAMILIAR

- ✓ Facilitar informació, assessorament i orientació a les persones que han començat a consumir substàncies tòxiques amb l'objectiu de conscienciar-les per a evitar que desenvolupen una addicció i evitar així els problemes que comporta.
- ✓ Promoure activitats preventives específiques facilitant, a nivell individual, a les mares i pares i/o parelles, informació i assessorament sobre les substàncies per a la prevenció de drogodependències i altres trastorns addictius, i l'orientació necessària davant d'un problema de consum de drogues o mal ús de les TIC en algun dels seus familiars.
- ✓ Facilitar a la població menor d'edat amb alguna infracció per l'ús o tinença de drogues en la via pública, la informació, assessorament i orientació necessàries amb l'objectiu que prenguen consciència per a evitar que desenvolupen una addicció i evitar els problemes que comporta.
- ✓ Que el major nombre de Centres Educatius realitzin anualment el programa Escola de Pares i Mares.
- ✓ Promoure activitats preventives inespecífiques des del programa d'Escola de Pares i Mares oferint a totes les mares i pares que assisteixen informació, orientació i formació per a la seua tasca de mares i pares, aconseguint així un major desenvolupament de la personalitat dels seus fills i filles, fomentant les habilitats educatives i de comunicació en el sí familiar, al mateix temps que conscienciar-los de la importància del seu paper com a agents educatius, preventius, de socialització i per a la salut.
- ✓ Oferir als Centres Escolars del municipi el programa "Avatars de ser adolescent hui" que consisteix a habilitar espais d'informació, reflexió i debat amb l'objectiu de potenciar el desenvolupament personal i social de l'alumnat adolescent, al mateix temps que millorar la dinàmica familiar i social.
- ✓ Promoure activitats preventives específiques dirigides, de forma grupal, a les famílies facilitant informació sobre les substàncies per a la prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius a través de la família.
- ✓ Promoure activitats preventives específiques dirigides a mares, pares, fills i filles conjuntament, facilitant informació sobre les substàncies per a la prevenció dels trastorns addictius.
- ✓ Desenvolupar un programa específic per a les famílies en situació de risc.

ACTIVITATS	INDICADORS
Atendre a tots els usuaris i usuàries de drogues i mal ús de les TIC que ho sol·liciten, mitjançant el programa d'informació, assessorament i orientació amb l'objectiu de conscienciar-los per a evitar que desenvolupen una addicció i evitar els problemes que comporta.	Nombre d'usuaris/ies que ho sol·liciten. Nombre d'usuaris/ies que s'atenen. Nombre de sessions que es realitzen.
Atendre a totes les mares i pares i/o parelles que ho sol·liciten, mitjançant el programa d'informació sobre les substàncies i la prevenció dels trastorns addictius.	Nombre d'usuaris/ies que ho sol·liciten. Nombre d'usuaris/ies que s'atenen. Nombre de sessions que es realitzen.
Atendre a totes les menors i els menors amb infraccions per l'ús o tinença de drogues en la via pública, que sol·liciten el programa.	Nombre d'usuaris/ies que ho sol·liciten. Nombre d'usuaris/ies que s'atenen. Nombre de sessions que es realitzen.
Difondre a tots els Centres Educatius del municipi el programa “Escola de Pares i Mares” .	Nombre de Centres Educatius als quals s'ofereix. Nombre de Centres Educatius que el sol·liciten. Nombre de mares i pares que es preinscriuen.
Realitzar, en els Centres Educatius del municipi que ho sol·liciten, el “Programa Escola de Pares i Mares” .	Nombre de programes realitzats. Nombre de Centres Educatius on s'ha realitzat. Nombre de mares i pares que han assistit. Nombre de Diplomes que s'han lliurat. Nombre de Manuals Didàctics per a l'Escola de Pares i Mares que s'han lliurat.
Realitzar, en els Centres Educatius del municipi que ho sol·liciten, el programa “Avatars de ser adolescent hui” .	Nombre de peticions realitzades. Nombre de peticions ateses. Nombre d'alumnes que han assistit.
Realitzar, en els Centres Educatius que ho sol·liciten, el programa, inclòs en l'Escola de Pares i Mares, de Xarrades de prevenció de les addiccions a través de la família.	Nombre de peticions realitzades. Nombre de peticions ateses. Nombre de pares i mares que han assistit.
Realitzar, en els Centres Educatius que ho sol·liciten, el programa Xarrades dirigides conjuntament a mares, pares i fills i filles, sobre prevenció de les addiccions.	Nombre de peticions realitzades. Nombre de peticions ateses. Nombre de pares i mares, i filles i fills que han assistit.
Atendre a aquelles famílies en situació de risc que es detecten.	Nombre de peticions realitzades. Nombre de peticions ateses. Nombre de famílies que han estat ateses.

OBJECTIUS ESPECÍFICS D'ALTERNATIVES D'OCI I TEMPS LLIURE

- ✓ Difondre a tots els centres escolars i juvenils de la ciutat els programes de prevenció d'oci i temps lliure que es troben a la seua disposició en esta UPCCA.
- ✓ Potenciar l'activitat preventiva en addiccions en temps d'oci en els centres escolars que ho sol·liciten.
- ✓ Fomentar la utilització d'espais esportius i/o culturals públics dels barris per a afavorir l'oci juvenil.
- ✓ Atendre el 100% de les peticions de les associacions i grups juvenils en les seues necessitats d'informació sobre addiccions i oci alternatiu.
- ✓ Potenciar la difusió i la participació de la població infantil i juvenil en determinades activitats esportives menys conegudes, com el joc d'escacs o altres, millorant la taxa de cobertura actual.
- ✓ Formar monitors i monitores en temps d'oci com a agents preventius per al desenvolupament de programes propis.
- ✓ Avaluar quantitativa i qualitativament els programes oferits amb la finalitat de modificar i millorar el desenvolupament i cobertura d'estos.

ACTIVITATS	INDICADORS
Difondre a tots els centres escolars i juvenils de la ciutat, els programes de prevenció d'oci i temps lliure que es troben a la seua disposició en esta UPCCA.	Nombre de centres escolars i de joventut que reben informació dels programes. Nombre total de centres escolars i de joventut.
Potenciar l'activitat preventiva en addiccions en temps d'oci en els centres escolars que ho sol·liciten.	Nombre de centres escolars que realitzen alguna activitat d'oci i temps lliure. Nombre total de centres escolars.
Fomentar la utilització d'espais esportius i culturals públics dels barris per a afavorir l'oci juvenil.	Nombre d'espais esportius i culturals que realitzen alguna activitat d'oci i temps lliure. Nombre total d'espais esportius i culturals.
Atendre el 100% de les peticions de les associacions i grups juvenils en les seues necessitats d'informació sobre addiccions i oci alternatiu.	Nombre de peticions ateses. Nombre total de peticions realitzades.
Potenciar la difusió i la participació de la població infantil i juvenil en determinades activitats esportives menys conegudes, millorant la taxa de cobertura actual.	Nombre de persones que participen en les activitats esportives programades. Nombre total d'inscripcions.
Formar monitors/es en temps d'oci com a agents preventius per al desenvolupament de programes propis.	Nombre de monitors/es formats. Nombre total de monitors/es que participen en tots els programes.
Avaluar quantitativa i qualitativament els programes oferits amb la finalitat de modificar i millorar el desenvolupament i cobertura d'estos.	Nombre d'avaluacions realitzades. Nombre total de programes completats.

CAPÍTOL VIII. PUBLICACIONS I INVESTIGACIONS

- 8.1. Materials Informatius, Formatius, Didàctics, Publicitaris, etc.**
- 8.2. Monografia de les Jornades sobre Drogodependències.**
- 8.3. Monografia dels Debats sobre Drogodependències.**
- 8.4. Butlletí “Papers Municipals”.**
- 8.5. Butlletí “Escola de Pares i Mares”.**
- 8.6. Cartells de Campanyes de Sensibilització, Dies Mundials, Jornades, Congressos, etc.**
- 8.7. Quaderns “Toca Cine”.**
- 8.8. Materials de difusió i de realització dels Programes.**
- 8.9. Enquestes i Monografies d’Addiccions amb o sense substància.**
- 8.10. Pòsters i comunicacions científiques escrites i orals presentats en Congressos, Jornades, Seminaris, etc.**
- 8.11. Articles científics publicats en revistes.**

CAPÍTOL IX. RECURSOS

9.1. Humans

Cap de Servici

Francisco-Jesús Bueno Cañigral

-

Metge

Auxiliar Administratiu/iva

Unitat Administrativa

José Vicente López Larrea

Ignacio Navarro Sanchis

Clara Segrera Torres

T.A.G.

Auxiliar de Servicis

Auxiliar Administrativa

Prevenció Comunitària

Ricardo Pérez Gerada

Vicent Ferrer Marco

-

Metge

Educador

Tècnic/a Audiovisual

Prevenció Escolar

Armando Serrano Badía

Rocío Benito Corchete

-

-

-

Psicòleg

Treballadora Social

Psicòleg/Psicòloga

Psicòleg/Psicòloga

Pedagog/Pedagoga

Prevenció Familiar

Agustín Durán Gervilla

Ana María del Rosario Soler Díaz

Desamparados Gómez Requena

-

-

Ana Quiles Puchades

Psicòleg Clínic

Psicòloga

Psicòloga

Psicòloga/Psicòleg

Psicòloga/Psicòleg

Infermera

Alternatives d'Oci i Temps Lliure

Salvador Campins Espí

Asunción Hernández Lahuerta

Mario Jordá Gilabert

Metge

Treballadora Social

Educador

Centre de Documentació Dr. Emilio Bogani

-

Documentalista

Donades les restriccions històriques en matèria de personal, s'han contractat professionals externs per al desenvolupament de les diferents activitats dels Programes del Pla. La previsió durant l'execució del Pla 2016-2021 és que se seguisquen contractant professionals externs fins que es doten del personal necessari les places de professionals que consten en el Pla.

9.2. Econòmics

Pressupost 2016. Ajuntament de València:

KH800	23110	Servici Drogodependències	TOTAL	337.737,00€

22699	Gastos Diversos	837,00€

22799	Treballs Realitzats per Empreses i Professionals	169.500,00€

48910	Transferències	167.400,00€

Subvencions atorgades en 2015 i previstes per a 2016:

TOTAL	132.646,00€

1. Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues del Ministeri de Sanitat, Servicis Socials i Igualtat	22.646,00€

2. Direcció General d'Assistència Sanitària Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública Generalitat Valenciana	110.000,00€

9.3. Ubicació

Pla Municipal de Drogodependències. UPCCA-València.

C/ Amadeu de Savoia, 11. Pati D.
46010-València

Teléfono: 96 352 54 78 Ext. 2029

Fax: 96 398 18 08

e-mail: pmdsanidad@valencia.es

web: www.valencia.es/pmd

Centre de Documentació sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius "Dr. Emilio Bogani Miquel"

C/ Amadeu de Savoia, 11. Pati D.
46010-València

Teléfono: 96 352 54 78 Ext. 2006

Fax: 96 398 18 08

e-mail: cendocbogani@valencia.es

web: www.cendocbogani.org

CAPÍTOL X. BIBLIOGRAFIA

-Becoña Iglesias, E. Bases teòriques que sustenten els programes de prevenció de drogues. - Madrid: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues; 1999. (Castellà).

-Becoña Iglesias, E. Bases científiques de la prevenció de les drogodependències. Madrid: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues; 2002. (Castellà).

-Comissió clínica de la Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre drogues. Informe sobre alcohol. Madrid: Ministeri de Sanitat i Consum; 2007. (Castellà).

-Consell de la Unió Europea. Estratègia Europea sobre Drogues 2013 – 2020. Brussel·les: Consell d'Europa; 2014.

-Delegació del Govern per al Plan Nacional sobre Drogues. Enquesta sobre alcohol i drogues en Espanya 2013-2014. Madrid: Ministeri de Sanitat, Servicis Socials i Igualtat; 2015.

-Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues. Enquesta escolar sobre consum de drogues 2012. Madrid: Ministeri de Sanitat i Servicis Socials i Igualtat; 2013.

- Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues. Estratègia Nacional sobre Drogues 2009 -2016. Madrid: Ministeri de Sanitat i Política Social; 2009.

- Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues. Pla d'acció sobre drogues. Espanya 2013-2016. Madrid: Ministeri de Sanitat, Servicis Socials i Igualtat; 2013.

- Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues. Informe 2013 de l'Observatori Espanyol sobre Drogues. Madrid: Ministeri de Sanitat, Servicis Socials i Igualtat; 2013.

-Generalitat Valenciana. Conselleria de Sanitat. III Pla Estratègic de Drogodependències i altres Trastorns Addictius de la Comunitat Valenciana. València: Conselleria de Sanitat; 2014.

-Llei 10/2014 del 29 de desembre de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana. D.O.G.V. n° 7434 (31 de desembre del 2014).

-Llei 42/2010, del 30 de desembre, per la qual es modifica la Llei 28/2005, del 26 de desembre, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac. B.O.E. n° 318 (31 de desembre del 2010).

-Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies. Informe Anual. 2013: El problema de la drogodependència a Europa. Luxemburg: Oficina de Publicacions Oficials de les Comunitats Europees; 2013.

